

çetin yetkin

düşier evreni

siyasal bilimkurgu öyküleri

düşier evreni

Yeniden Anadolu Ve Rumeli
Müdafaa-i Hukuk Yayınları

Ben kendimi bildim bileli iyi bir bilimkurgu okuru oldum. Okuduklarım, doğrusu, birçok konuya daha geniş bir açıdan bakmamı sağladı. Artık, bir de ben bu türden bir şeyler yazayım dedim. Daha önce neden yazmadım diye soracak olursanız, yanıltım, birikimim yeterli değildi olacaktı. Şimdi yeterli mi? Vane değil ama bir kere elbette geçen bunca zaman az da olsa bana da bir şeyler kazandırmış olmalı; hem sonra fazla vaktim de kalmadı artık. İçimde kalmasın, dedim.

Çetin Yetkin

ISBN:978-605-60632-8-2

9 786056 063282

Yeniden Anadolu Ve Rumeli
Müdafaa-i Hukuk Yayınları

ÇETİN YETKİN
DÜŞLER EVRENİ
SİYASAL BİLİMKURGU
ÖYKÜLERİ

YENİDEN
ANADOLU VE RUMELİ
MÜDAFAA-İ HUKUK
YAYINLARI

ÇETİN YETKİN
DÜŞLER EVRENİ
Siyasal Bilimkurgu Öyküleri

Yayın hakları/copyright:
Yeniden Anadolu Ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk yayınları
ISBN: 978-605-60632-8-2
Dizgi: Yeniden Anadolu Ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk
Kapak: Barış Yetkin
Baskı ve cilt: İpek Matbaası, 0.332.342 63 67 KONYA
Nisan 2010

YENİDEN
ANADOLU VE RUMELİ
MÜDAFAA-İ HUKUK
YAYINLARI

Fevzi Çakmak Caddesi, 79/2 - Antalya
Tel. (0242) 244 22 65; 244 47 43; faks 244 46 65
mudafaaihukuk@superonline.com

Düş kurmak bilgiden daha önemlidir.
Albert Einstein

İÇİNDEKİLER

Önsöz, 9

Zavallı Uzaylılar, 19

Dünya Nasıl Ogggg'luların Sömürgesi Oldu?, 25

Profesör Ve Köy Enstitülü Emekli Öğretmen, 37

Dünyanın Sonu, 51

Aşı, 59

Demokrasi Uğruna, 67

Avrupalı Kimlik Standardı, 77

Seçim Çalışması, 91

Düğme, Kumanda Deyip Geçmeyin, 97

Karantina, 105

Siz Aptallar, 113

ÖNSÖZ

Günümüzde televizyon sayesinde hemen herkes bilimkurgu ile tanışmış olmalı. Kolayca kestirebiliyorum, ekranda bir bilimkurgu belirlediğinde, çoğu kişi, “Bu ne saçmalık” ya da “Çocuklar için” diyerek hemen başka bir kanala geçiyordur. Böyle yapıyorsanız, genellikle haklısınız. Çünkü, gerçekten de bilimkurgu diye sunulan çoğu film, saçma sapan, abuk sabuk. Üstelik, bunlar, yapanların düş yoksunluğunun da kanıtları. Ne ki, bu tür “yapıtlar”ı bilimkurgu olarak nitelendirmek büyük bir yanlışlık. Olsa olsa, çocuklar ya da gelişmemiş beyinler için birer eğlence izlenceleri olabilirler.

Gerçek bilimkurgu, ciddî bir yazın türüdür. Düş ürünüdür ama bilgilendiricidir, asıl önemlisi, düşündürücüdür. Örneğin, bilimkurgunun utsalarından **Jules Verne**’i okumuş olanlar bunun böyle olduğunu çok iyi bilirler. Öte yandan, gerçek bilimkurgu yazarlarından **H.G.Wells** gibi kimilerinin kimlikleri de bize bilimkurgunun hafife alınmaması gereken bir yazın türü olduğuna ilişkin ipucu verir. Bizde “**science fiction**” karşılığı olarak “**bilimkurgu**” sözcüğünü bulan ve ilk kullananın **Orhan Du**ru olması da, bu açıdan önem taşısa gerektir.¹

¹ Bu bilgiyi bana Özdemir İnce vermiştir.

İlk bilimkurgu yapıtlarının **ütopyalar** olması da, bu yazın türünün niteliğini kavramakta bize yardımcı olmalı. Bugün de bilimkurgu yazını özünde ütopiktir. Bilimkurgunun ilk türünün ütopyalar olması, bize şu soruyu sordurur: Ütopyalar, toplumsal ve siyasal içerikli olduklarına göre, bilimkurgu yazını da toplumsal ve siyasal konulu mudur? Soruya verilecek yanıt, genelde “Evet” olacaktır. İkinci tür içerikli olanlar ise felsefî konuları işleyenlerdir.

“**Ütopya**” sözcüğünün yaratıcısı büyük düşünür ve devlet adamı **Thomas Morus**’tur. **Ütopya** adını taşıyan yapıtı da bu alanda türünün öncü örneklerindendir. Bu arada “**ütopya**” sözcüğünün “**olmayan yer**” anlamına geldiğini anımsamalıyız. Ne ki, **Platon**’un **Devlet**’inin de bir ütopya, hem de bilinen ilk ütopya olduğunu, belirtmeliyim.²

İşin gerçeği aranırsa, her “iyi” bilimkurgu yapıtı, şu ya da bu ölçüde, ama çoğunlukla büyük ölçüde, bir ütopyadır. Böyle olmayanlar ama bilim-

² Bertrand Russel’in belirttiği üzere, Platon’un bu ütopyasının sonraki yüzyıllarda yazılan ütopyalardan başkalığı, büyük bir olasılıkla, yalnızca bir düş değil, fakat uygulamaya konulmak amacı ile tasarlanmış olmasıydı. Hatta, o dönemde bu konuda girişimlerde de bulunulmuştur. Bu girişimler için bkz. **BERTRAND RUSSEL: History of Western Philosophy and its Connection with Political and Social Circumstances from the Earliest Times to the Present Day**; 6.basım, George Allen and Unwin Ltd, Londra, 1957, s.139-140.

kurgu olduğu öne sürülenler ise, günümüzde pekâlâ geçebilecek bir “macera”yı, “uzay”ı ya da “zaman”ı bir fon olarak kullanarak anlatan metinlerdir, filmlerdir. O nedenle de, kimi çocukların hoşlanabileceği ama usunu yitirmemiş ergin kişilere saçma sapan gelen şeylerdir.

Ütopyalar, en genel anlamda ve ilk bakışta, kişilerin yaşayıp gördükleri olumsuzluklar karşısında duydukları rahatsızlık üzerine bunlardan arınmış “ideal” bir toplumsal-siyasal düzenin özleminin dile getirildiği yapıtlardır.³ Ancak, tüm ütopyaların iyi, doğru, adaletli, ideal v.b. bir düşün olduğu sanılmamalıdır. Çünkü, kimileri de, tasarladıkları geleceğin toplumunun ne denli karanlık ve ürkütücü olabileceğini dile getirirler. Ama, her iki durumda da bir ütopya aynı zamanda yaşanmakta olanlara

³ Akın Sevinç, **Ütopya: Hayali Ahali Projesi** adlı çalışmasında (Okuyan Us yyn., İstanbul, 2004) “ütopya”nın çeşitli yazar ve düşünürlerden derlediği tanımlarını vermektedir. Bunlardan bazıları şöyle: Karl Mannheim: “Salt var olan düzenin ilişkilerini kısmen ya da tamamen yıkıp atma eğilimindeki devrimci olasılıkları öneren düşünce sistemi.”; Lewis Mumford: “Ya mevcut zorluklardan ve boşuna uğraşlardan kurtulma arayışı ya da gelecekteki kurtuluş şartlarını sağlayan, yeniden kurma girişimi.”; A.S.Hornby: “Düşlerde var olan toplumsal ya da siyasal sistem. Gerçekleştirilmesi olanaksız ya da güç düşler.”; Fahir İz: “Düşteki yeryüzü cenneti, salt düş. Çok istenen ama yapılamayacak olan.”; Nail Bezel: “Düşte ve düşüncede kurulmuş, eşitlikçi, doğru, mutlu ve güzel toplum düzeni.”; Erdem Türközü: “Nesneleştirilmekle karşı karşıya kalan insanın yeniden özne olabileceği, daha iyi bir dünyayı kurgulaması.” (s.17-19).

kapsamlı bir eleştiri demektir. İkincisinde, bu eleştiri, bugünkü yapının dönüşüp gelişerek yarın ne biçim alacağını öngörür. Bu nedenle, tüm ütopyaların “ideal toplum” tasarımı olduğu söylenemez. **Prof. Dr. Nail Bezel**, bu türü *ters ütopya* olarak nitelemekte (kimileri de *anti-ütopya* diye adlandırıyorlar) ve “Ütopya yazarı, kendi seçeneğini geliştirirken iyimserdir, bir tür yeryüzü cenneti vaat eder, bu seçenek yönünde okurun desteğini sağlamaya çalışır. Ters ütopya yazarı ise kafalarındaki cenneti kurmak isteyenlerin yol açtıkları cehennemi sergiler; amaç, okurda böyle bir ortama karşı bir eğilim geliştirmektir. Böylece, nasıl bir ütopya var olan olumsuz koşullara bir seçenek sunma savında ise, ters ütopya da belli eğilimler, yöntemler ve uygulamalara karşı bir uyarı işlevi görür.” demektedir.⁴

Harvard Üniversitesi felsefe profesörlerinden **Robert Nozick** ise, üç çeşit ütöpik yaklaşımdan söz ediyor: *Emperyalist*, *misyoner* ve “*existential*”. İlki, herkesi tasarlanmış olan ütöpik düzende yaşamaya zorlar. Kuşkusuz, bu zorlama, o ütopyayı benimsemeyenler için söz konusudur. Misyoner tipte ütopyada ise, “teşvik” ve “ikna” yöntemi yeğlenmiştir. Bu tür, evrensel amaçlıdır. Üçüncüsü, bireylerin özgür istençlerine bağlıdır. O nedenle de, yerel olabi-

⁴ NAİL BEZEL: **Yeryüzü Cennetlerinin Sonu (Ters Ütopyalar)**; 2.basım, Güldiken yın., Ankara, 2001, “Önsöz”, s.8.

Ütopyalar her ne kadar düş ürünü olsalar da siyasal düşüncenin gelişiminde önemli bir yeri vardır. Bir kere, “ters ütopyalar” dışında kalanları, geçerli olan toplumsal ve siyasal düzenin “radikal” bir eleştirisini ortaya koyarlar. Öte yandan, eleştirdiklerinin yerine neyin geçmesi gerektiğini bir “ideal” olarak belirtirler.⁶ Buna şunu da ekleyebiliriz: Ters ütopya olarak nitelendirilebilecek olanları da, var olan toplumsal-siyasal düzenin giderek nasıl bir karanlık yapıya dönüşebileceği tehlikesine vurgu yaparlar.

Gerçekten de, ütopyalar, siyasal düşüncenin biçimlenmesine, olup bitenlerin bilinçle algılanmasına önemli katkıda bulunurlar. O denli ki, düzenden yana olanlar ütöpik düşünceyi tehlikeli gördüklerinden ona cephe almış, sert eleştiriler yöneltmiş bulunuyorlar. “...*liberaller ve muhafazakârlar için tüm bu gelişmeler endişe vericidir. İnsan mantığına dair iddiada bulunan ve yalanlarla, hülyalarla uygulaması tehlikeli maceralara sürükleyen mağrur bir tutum. Tarih, yaşarken çekiciliğini yitiren, başarısız ve kanlı sonuçla-*

⁵ ROBERT NOZICK: **Anarchy, State, and Utopia**; Blackwell Publishing, A.B.D. (BASIM YERİ: Hindistan), 1974, s.319-320.

⁶ **Blackwell’in Siyasal Düşünce Ansiklopedisi**; yayına hazırlayanlar: David Miller – Janet Coleman – William Connolly – Alan Ryan, çev. Bülent Peker – Nevzat Kıraç, C.I-II, Ümit Yayıncılık, Ankara, 1995, C.II, s.408.

nan ütopyalar yazmıştır. Ütopyaya karşı bu çeşit tepki ilk çağlardan beri var: Aristophanes'in Platon'un Devlet'iyle alay etmesi, Swift'in, Francis Bacon'un bilimsel ütopyasını eleştirmesi. Ancak bu yüzyılın [XX.yüzyılın] totaliter rejimi ile ütöpik düşünce arasındaki bağlantı kuramı yüzünden bu saldırı XX.yüzyılda kaçınılmaz bir şekilde abartılmıştır. [Ütopyayı eleştirenlere göre] Faşizm, bir ütopyadır ve komünizm de onun Sovyet şeklidir. Onlar, en kötü yönleriyle ütöpiktir: Tarihin sırrını keşfetmiş olma inançlarıyla, bu keşifle topluma tamamen hâkim olma ve düzenleyebilir olma inançlarıyla."⁷ Ne ki, buna şaşmamak gerekir: Çünkü, ütopyaların büyük çoğunluğunda özel mülkiyete karşı çıkılmakta, **Thomas Morus'**ta görüldüğü gibi özel mülkiyet kurumu kötülüklerin kaynağı olarak gösterilmektedir. Üretim araçları üzerinde özel mülkiyete dayalı kapitalizmin ve onun ideologlarının böyle "tehlikeli" düşleri kıyasıya eleştirmeleri doğaldır. Çünkü kimi zaman düşler gerçekleşir.

Bu bilginin ışığında rahatlıkla söyleyebiliriz ki, her "iyi" bilimkurgu, genel anlamda bir ütopyadır; ütopyalar da hep toplumsal-siyasal içerikli olduklarından bilimkurgu yazını da aynı içeriklidir. En azından toplumsal-siyasal ya da hukuksal bir soru-

⁷ KRİSHAN KUMAR: "Sosyalizmin Sonu mu? Ütopyanın Sonu mu? Tarihin Sonu mu?"; çev. Ü.Özge Dünmez, Doğu Batı D., Mayıs, Haziran, Temmuz 2002, 2.basım, yıl 6, sayı 19, s.109.

nu düşsel bir ortamda ele alır — tıpkı **Isaac Asimov**’un *Ben, Robot* adlı yapıtında olduğu gibi. Örneğin, **Aldous Huxley**’in *Cesur Yeni Dünya*’sı, **George Orwell**’in *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört*’ü, **Ray Bradbury**’nin *Fahrenheit 451*’i bilimkurgunun bu özelliğini açıkça ortaya koyar.

Bilimkurgu yazınında olağan yazının güncel gerçeklik sınırları söz konusu olmadığı için, anlatım da bu açıdan daha başka bir özgürlük ve güç kazanır. Ne demek istediğimi size bir örnek vererek açayım: Vereceğim örnek **Isaac Asimov**’un bir öyküsü. Ne yazık ki, öykünün adını anımsamıyorum. Öykü şöyle: Cizvit papazları, bilindiği gibi, matematik ve astronomideki başarıları ile ünlüler. İşte, günümüzden çok yüzyıllar sonra, böyle bir Cizvit papazı uzayda arkeolojik araştırmalar yapan bir uzay gemisinde uzmanlığı ile ilgili bir alanda görevli. Geminin amacı, artık yok olmuş bulunan uzay uygarlıklarını araştırmak. Böyle bir gezegene doğru yol alırlarken, papaz ve bilim adamları, uzayın görkemli derinliğinden de etkilenerek Tanrı’nın varlığı üzerinde tartışıp duruyorlar. Araştırmanın yapılacağı gezegene varınca, çok ileri bir uygarlığın kalıntılarını buluyorlar. Yazar, bu arada bize şu bilgileri veriyor: Güneş denen yıldızlar, düzenli bir biçimde ve yavaş yavaş enerji, ısı ve ışık yayıyorlarmış. Bunun nedeni, o yıldızın sonsuz denecek sayıda nükleer

patlamalara sahne olmasaymış. Ancak, bu süreç milyarlarca yıl sürermiş. Ne ki, bazan bu süreç böyle sürüp gideceği yerde bir ana sıkışır ve o güneş patlarmış, buna da “süpernova” deniyormuş, Ve bu patlama uzayın büyük bir bölümünden görülebilirmiş ve geceyi gündüze çevirmiş. Yazar, dünyadan hangi tarihlerde bu gibi güneş patlamalarının gerçekten görüldüğünü de belirtiyor. Bunlardan birisi de Hz.İsa zamanında olmuş. Bununla birlikte, o güneşin böyle bir sona yaklaştığı bir süre öncesinden bazı belirtiler nedeniyle anlaşılabilirmiş. İşte, şimdi kalıntıları bulunan uygarlık da güneşlerinin süpernovaya dönüşmesinin kurbanı olmuş. Fakat, başlarına gelecekleri anladıklarından, uygarlıkları ile ilgili tüm bilgileri, belki bir gün birileri gelir de bulur umuduyla, en anlaşılır biçimde kayda geçirmişler. Kayıtlar incelendiğinde güneşlerinin alevlerinin gezegenlerini yakıp kavurması yüzünden yok olan bu uygarlığı yaratan canlıların, insanın idealini olan ama bir türlü erişemediği bir toplumsal-siyasal düzen kurdukları, sanatta olağanüstü bir başarı gösterdikleri anlaşılıyor. Üstelik çok da güzel yaratık-larmış. Dönüşte şimdi papaz kamarasında korkunç bir acı içinde kıvranıyor: “Yüce Tanrım! Hesaplarım da yanılmadım, biliyorum. Ötekiler de bunu er geç öğrenecekler. Neden yaptın bunu? Neden İsa için mucize göstermek üzere geceyi gündüze çevir-

mek için neden bu uygarlığı kurban ettin? Tanrım, neden yaptın bunu?”⁸

Ben kendimi bildim bileli iyi bir bilimkurgu okuru oldum. Okuduklarım, doğrusu, birçok konuya daha geniş bir açıdan bakmamı sağladı. Artık, bir de ben bu türden bir şeyler yazayım dedim. Daha önce neden yazmadın diye soracak olursanız, yanıtlım, birikimim yeterli değildi olacaktır. Şimdi yeterli mi? Yine değil ama bir kere elbette geçen bunca zaman az da olsa bana da bir şeyler kazandırmış olmalı; hem sonra fazla vaktim de kalmadı artık. İçimde kalmasın, dedim.

⁸ Öykünün metni elimde bulunmadığı için, Cizvit papazının bu sözlerini anımsadığım kadarıyla yazdım.

ZAVALLI UZAYLILAR

Uzaydan gelen yabancılar bir hayli tuhaf davranmışlardı. Kısa bir süre sonra da geldikleri gibi çekip gittiler de. Üstelik, herkes, tüm dünya tam bir şaşkınlık içindeydi. Şaşkın olmalarının ilk nedeni, insanoğlunun ilk kez uzaylılarla karşılaşmasının ötesinde, koskoca Dünya'da başka yer yokmuş gibi o görkemli uzay gemilerinin Ankara'da Kızılcahamam'a inmiş olmasıydı. O günleri yaşamamış olan gençler, bunun nasıl bir kargaşaya yol açtığını, bütün diplomatik kuralların nasıl çiğnendiğini, başta ABD ve Rusya Federasyonu olmak üzere tüm ülkelerin liderleri ve bilim adamları hemen Kızılcahamam'a akın edince nasıl bir kaos yaşandığını hayal bile edemezler. Bir de düşünün ki, o sıralar 103. Ergenekon soruşturması kapsamında 2.Ordu Komutanı, yardımcıları, 2.Ordu'nun kolordu, tümen, tugay, alay, tabur, bölük ve takım komutanları tutuklanmış olduğu için düzeni ve asayişi sağlamakta asker de harekete geçememişti. Genelkurmay başkanlığı ise, başka yerden bu amaçla Kızılcahamam'a kuvvet sevk etmeğe, ordu darbe yapacak derler diye, çekinmişti. Tüm emniyet örgütünde kadrolaşma bütünüyle tamamlandığı için geriye kala kala Fethullahçı polisler kalmıştı. Ne var ki, uzaylılar yere ayak basar basmaz dualar etmeye başlayınca, polisler de

bildikleri duaları okumaya başlamış, zaten yetersiz olan güvenlik güçleri de böylece işlevsizleşmişti.

Bir tuhaftılar ama uzaylılar insana da benzermiyor değillerdi. Ama kıyafetleri! Birkaç tanesi cüppeli ve sarıklıydı. İçlerinde çember sakallı olanları vardı ama bu sakalları yüzlerinde ha düştü ha düşecek gibi iğreti duruyordu. Besbelli takma sakallardı.

İslam dininden olmayan Dünya liderleri, uzaylıların Dünya’da ilk iş olarak ne dedikleri anlaşılmamış olsa da dua etmeleri ve içlerinden bazılarının dinsel giysiler içinde olmalarının radikal İslamcılar’ın eline nasıl bir koz vereceğini hemen anladıklarından daha o anda buna karşı ne gibi önlemler alabileceklerini kendi aralarında konuşmaya başlamışlardı bile.

İçlerinden liderleri olduğu anlaşılan biri iki adım öne çıkmış, herkesin duyabileceği bir tonla kalabalığa seslenmişti:

—Selamünaleyküm, demokrasi, insan hakları, başörtüsüne özgürlük, demokratik açılım, Alevi açılımı, darbe planları, yabancı sermaye, sıcak para, özelleştirme adına hepinize merhaba!...

Uzaylı, Türkçe konuşmuştu!

Kargaşa büsbütün artmıştı. Dünya liderleri ve bilim adamlarına uzaylının söylediklerini çevirecek

yeterli sayıda çevirmen olmadığı için herkes birbirine uzaylının ne dediğini sorup duruyordu.

Uzaylı ise konuşmasını sürdürüyordu:

—Öncelikle ulemanızla görüşmek isteriz...

Bu sırada iki uzaylı gemiden ite kaka bir deve çıkarmışlardı. Deveyi yere yatırıp bıçak benzeri bir şeyle boğazını kesmişlerdi.

Artık itiş kakış, kalabalıktan ezilmeler son haddine varmış, koruma görevlilerinin son çare olarak havaya ateş etmelerine seyyar satıcıların bağırtıları, kalabalıktan yükselen “Allahuekber” sesleri karışmıştı.

Biraz ürkmüş olduğu anlaşılan uzaylı lider:

—Stratejik ortak...

der demez bu kere de kalabalıktan “Go home!” sesleri yükselmeye başlamıştı.

Bu sırada her kim akıl etmişse Ankara’dan alelacele getirilen Mehter Takımı çalmaya başlamıştı. Sonradan öğrenecektik ki, Mehter Takımı’nın giysileri uzaylılar için tam bir beklenmedik bir şey olmuş. Lider, Mehter Takımı’nı görünce son bir çaba ile konuşmasını sürdürmek isteyerek, “Anıktabir’i ziyaret etmeyeceğimize emin olabilirsiniz...” demesiyle birlikte artık iyice artmış olan kalabalık sille tokat, ellerine ne geçirdilerse kafa göz demeden

birbirine girişmişti. Bu kalabalığın ortasında kalan Mehter Takımı da, algılarını silah gibi kullanarak kendilerini korumaya kalkışmıştı.

İş iyice ırından çıkmaya başlayınca ülkelerine kaçmak için Dünya liderleri helikopterlerine doğru koşmaya başladıklarında, uzaylılar da geri geri yürüyerek gemilerine girmişler ve sessizce havalanıp gözden kaybolmuşlardı.

İşte, insanoğlunun uzaylılarla ilk karşılaşması özetle böyle olmuş bulunuyor.

* * *

Bir süre sonra uzaylılardan Dünya'daki tüm devletlerin yetkililerine ve internet bağlantısı olan her ulustan tüm insanlara her birinin kendi dillerinde şu ileti gelecekti:

Bizler, Xax olarak adlandırdığımız ve galaksinizin hemen bitiminde bulunan gezegende varlığını sürdüren bir ırkız. Galaksimizde bize en yakın canlı ve akıllı yaratıklar olarak sizin varlığınızı keşfettikten sonra, sizlerle ilişki kurmak için yollar aradık. Sahip olduğumuz bilimsel ve teknolojik düzey, fizikî engelleri ve güçlükleri aşmamıza elvermekteydi. Buna karşılık, bilimcilerimizin yöneticilerimizin dikkatini çekip uyardıkları ve aşılması çok güç olan ve sizlerin deyimiyle “psikolojik” bir engelle karşı karşıya idik. Sizlerin kendi gezegeninizde bile in-

sanların ten rengi, dış görünüşü, gelenek ve değer yargıları aşılması çok güç engellerdir. Nitekim, bu başkalıklar yüzünden binlerce yıldır birbirlerinizi öldürmüş, köleleştirmiş bulunuyorsunuz. Bizlerin görünüşünün ise, sizler için dayanılmaz ölçüde çirkin, tiksindirici, korkutucu olacağının bilincindeydik. Sizler de bizim için öylesiniz ama bizler bu tür tepkilerimizi denetim altına alacak yapıdayız. Buna ek olarak, bizlerin davranış biçimlerimizi ve değer yargılarımızı da sizlerin en olumsuz sıfatlarla niteledireceğinizi biliyorduk. Bu nedenlerle ve sizlerle ilişki kurmayı biz istediğimiz için, öncelikle siz insanları gözetleyip inceleyerek tanımayı, dış görünüşümüzü kısmen gizleyerek, kısmen de değiştirerek kendimizi sizlere benzetmeye karar verdik. Böylece karşılaşmamızın sizlerde yaratacağı ilk şoku engelleyebileceğimizi düşünmüştük.

Yöneticilerimiz, bu amaçla bir gurup insanınızı gizlice kaçıracak gözetlemek ve incelemek kararı aldılar. Bu insanlarınizi elbette kent merkezlerinden kaçıramazdık, تنها yerlerden olmalıydı. Ayrıca, gelişigüzel kişiler değil insanları temsil özellikleri bulunmalıydı. Dünya'nın Türkiye denen bölgesinde Kızılcahamam denen yerde bu ülkeyi yönetenlerin yaptıkları toplantılara katılanlar, aradığımız bu koşullara uyuyordu. Toplantının yapıldığı yer, تنها sayılırdı. Ayrıca, toplantıya katılanlar, halk tarafın-

dan seçilmiş kişilerdi, bu nedenle de insanlığı temsil etme özelliğine sahiptiler. İşte, bu insanlardan 10 kişiyi gizlice kaçırıp gezegenimize getirerek her yönleriyle inceledik, bilinçaltılarına bile girdik. Geri getirdiğimizde belleklerini inceleme süresini kapsayacak biçimde sildiğimiz için hiçbir şey anımsamadılar.

İşte, sizlere ilk görüldüğümüz o gün, bu kişilerden elde ettiğimiz verilere göre davranmıştık. Yer olarak orayı seçmemizin nedeni de, o bölgeyi kaçırma ve geri getirme işlemleri sırasında iyice tanımış olmamızdır.

Siz Dünyalılar ile ilk temasımızın neden böyle başarısızlıkla sonuçlandığını ne yazık ki geç anlamış bulunuyoruz. Başarısızlığın sorumlusu bizleriz. Çünkü, kaçırıp inceleyip, insanların karşısına onlardan elde ettiğimiz verilere göre davranarak çıktığımız kişiler, sizlerin AKP dediğiniz kuruluşun aşırı dinci kanadından imişler. Şanssızlığımız AKP içinde de o kadar akli başında kişi varken, bunları kaçırmış olmamızdır.

Bunu iş işten geçtikten sonra öğrendik.

Olay budur.

DÜNYA NASIL OGGGG'LULARIN SÖMÜRGESİ OLDU?

I

Üzerinde yaşayan yaratıkların kendi iletişim sistemlerinde seslendirildiğinde “Dünya” anlamına gelecek simgelerle tanımlanan gezegen, Ogggg'lular için yaşamsal önem taşıyan, ancak yerlilerin varlığından bile haberdar olmadıkları, @ΩE maddesi ile doluydu. Bu madde, belirli bir işleme uğratıldıktan sonra Oggg'luların, dünya zaman ölçüsüne göre, yüzyıllarca yaşamalarını sağlamaktaydı. Ogggg'da yok denecek kadar az ve Ogggg'luların bildikleri tüm gezegenlerde daha da az bulunan @ΩE, üstelik yeraltından çıkarılması güç ve tehlikeli bir maddeydi. @ΩE madenlerinde çalışanlar kısa sürede eriyip gidiyorlar, ölüyorlardı. Başka gezegenlerden getirdikleri yaratıkların ne zekâ düzeyleri ve ne de fiziksel yapıları onların bu madenlerde çalıştırılmalarına olanak vermiyordu. Çaresiz, Ogggg'luların bu işi kendilerinin üstlenmeleri gerekiyordu ki, bu da onlar için ölümcüldü. Ama dünyada @ΩE inanılmaz ölçüde boldu ve Dünyalılar'ın hem zekâ düzeyleri ve hem de fiziksel yapıları madeni çıkarmak için

uygundu. Bu durum, Ogggg'lular için Dünya'yı kendiliğinden sömürgeleştirilecek bir gezegen yapmaktaydı.

Ne ki, hedef belli ve açıktı ama bu hedefe ulaşabilmenin önünde dikilen ciddi engeller de bulunuyordu. Bu engellerin neler olduğunu araştırmacılar Ogggg üst yönetimine bir raporla bildirmişlerdi. Bu rapora göre:

1-Dünyalılardan güç kullanarak ve onları köleleştirerek madenlerde çalıştırılmaları olanaksızdı.

Çünkü:

a-Ogggg'luların bir yandan ırklarının yapısal özelliği ve bir yandan da uzun yaşam süreleri üreme oranlarını dengelemiş olduğundan toplam nüfusları 2 milyon 342 bin 163'tü. Dünyalılardan ise toplam nüfusu 47 milyarın üzerindeydi. Öte yandan, Ogggg'un bu amaçla ayırabileceği zorlayıcı ve cezalandırıcı güç, en çok 12 bin Ogggg'ludan oluşabilirdi ki, bu güçle Dünyalıları denetim altında tutmak olanaksızdı.

b-Kaldı ki, Ogggg'lularınkine göre çok ilkel olsa da Dünyalılar da belli bir düzeyde silah sistemlerine sahiptiler. Direnmelerini kırmak için ancak kitlesel yok edici silahlar kullanılabilirdi. Bu durumda ise, hem madenlerde çalıştırılacak eleman

sayısı tehlikeli bir ölçüde azalacak ve hem de madenler zarar görecekti.

2-Amaca ancak sömürgeleşmeye Dünyalılar razı edilerek ulaşılabilirdi.

Raporun sonuç bölümünde, Dünyalılar'ın nasıl "razı" edilebileceğine ilişkin yöntemin Yüksek Ogggg Yönetimi'nce bulunup kararlaştırılabileceği belirtilmekteydi.

II

Raporu görüşmek üzere toplanan Yüksek Ogggg Yönetimi'nde ilk sözü 1.Yüksek Yönetici aldı ve dedi ki:

—Gerçekten üstesinden gelinmesi güç bir sorunla karşı karşıyayız. Gerçi raporda Dünyalıları sömürgeleşmeye "razı" etmek genel bir çözüm olarak gösterilmiş ise de, bunun nasıl yapılacağı belirtilmemiş bulunuyor. Anlaşılan, yapmamız gereken şey, bir biçimde Dünyalıları sömürgeleşmenin kendilerinin yararına olduğuna inandırmak olmalı. Ne dersiniz?

Uzmanlık alanı "iletişim" olan 13.Yüksek Yönetici söz aldı:

—“Razı olmak”, “inandırmak” söz konusu olduğuna göre, Dünyalılar ile iletişim kurmak durumundayız. Burada da bir sorun var: Edindiğimiz bilgilere göre, Dünya'da belirli bir eğitimden geç-

miş olanlar ortak bir dil kullanıyor olsalar da nüfusun büyük çoğunluğu ayrı ayrı diller kullanıyor. Hem de çok sayıda. Tümü ile ayrı ayrı anlaşmamız düşünölemeyeceğine göre, bence ilk iş tüm Dünyalıları tek bir iletişim sistemi odağında birleştirmek ve doğal olarak, bu sistem bizim de rahatlıkla kullanacağımız türden olmalı.

Bu noktada Ogggg'lular arasında "matematik" dehası olarak görölen 3.Yüksek Yönetici'nin büyük bir coşkuyla ortaya attığı öneri şu oldu:

—Onlara Ultra Matematik öğretelim. Değil mi ki her şeyi Ultra Matematik ile açıklayıp anlatabiliyoruz, dahası evreni anlayabiliyoruz. Biliyorsunuz, gerçekte maddî evrende matematik diye bir şey yok; matematik, yalnızca us sahibi yaratıkların uslarının bir ürünü ama her yerde geçerli. Ultra Matematik'i öğrendiklerinde Dünyalılar'a bu yolla her türlü iletiyi gönderebiliriz.

Evrendeki çeşitli yaratıkların "davranış biçimleri" üzerinde uzmanlaşmış olan 5.Yüksek Yönetici, bu öneriyi bir başka açıdan desteklemekte gecikmedi:

—Matematik maddî evrenin değil, fakat usun soyut bir ürünü olduğu için, hangi yaratık matematikte ne denli derinleşirse, onun beyni o denli so-muttan uzaklaşır ve giderek kendi içine kapanır.

Yani, gerçeklikten kopar. Bu bakımdan da Dünya-lılar'ın Ultra Matematik'le tanışmaları bizim amacımız için yararlı olacaktır. Onlara sanal bir ortam yaratmış olacağız.

Dördüncü boyut "zaman" araştırmacısı olan 2. Yüksek Yöneticisi söze karıştı ve dedi ki:

--Bu yöntemi benimsersek, "zaman" avantajımız çok işimize yarayacaktır. Bizim gezegenimizin güneşimiz yörüngesinde bir dönüşü, Dünya'nın kendi güneşi çevresinde 300 kez dönüşüne denk düşmektedir. Başka bir deyişle, bizim 1 yılımız onların 300 yılıdır. O nedenle, biz söz gelimi 5 yıllık bir programla amacımızı gerçekleştirmeye koyulsak, Dünya'da 1.500 yıl geçmiş olacaktır. Yani, olan bitenden Dünyalılar'ın haberi bile olmayacak, çünkü onlar için her şey 1.500 yıla yayılacak.

İletişimci 13.Yüksek Yönetici, öneriye bir başka açıdan daha destek verdi:

--Yanılıyorsam matematikçi Yüksek Yönetici dostum beni düzeltsin. Her ne kadar Ultra Matematik evrensel ve soyut ise de, onu bulan bizleriz. Bizim usumuzun damgasını taşır. Ayrıca, bildiğim kadarıyla, Ultra Matematik'te derinleştikçe "tarzlar" belirir, "üslup" başkalaşmaları olur. Dünyalılar Ultra Matematik'te ne denli derinleşirlerse derinleşsinler asla bizim düzeyimize ulaşamayacaklarından,

giderek bir yandan gerçeklik duygularını yitirirken, bir yandan da zihin yapıları bizim belirlediğimiz, istediğimiz gibi olacaktır.

O toplantıda başka Yüksek Yöneticiler de söz aldılar, kendi uzmanlık alanları açısından öneriyi desteklediler. Sonunda, öneri oybirliğiyle kabul edildi.

1.Yüksek Yönetici, öneri doğrultusunda uygulamanın nasıl olacağını ayrıntılarıyla belirlemeleri ve planı yapmaları için toplantı tutanaklarının bir örneğini teknisyenler kuruluna verdi.

Ogggg'da bu toplantı yapıldığında Dünya takvimine göre yıl, 2010'du.

III

Dünya'da 2010 yılının Haziran ayında matematik profesörü Dr.A.Z.'nin yaptığı buluş, büyük heyecan yaratacaktı. Gerçi kendisi de, bunu nasıl becerdiğini tam anlayamamıştı, bilgisayarında çalışırken rakamlar, formüller, denklemler... her şey sanki kendiliğinden monitörde akıp gitmeye başlamıştı. Ama olsun, son noktayı kendisi koymuştu ya! Profesör, o yıl Nobel'e aday gösterildi, kazandı da.

Profesörün buluşu tüm ülkelerin matematikçilerini harekete geçirmişti. Yeni formüller birbirini izliyordu. Bu ne inanılmaz bir şeydi! Biraz daha ça-

lışılsa, ilerlense her şey, her kavram matematiksel simgelerle ifade edilebilecekti.

UNESCO, gelişmelere el atmakta gecikmedi. Özellikle Hintli matematikçi K.nın “Ultra Matematiğe Giriş” adlı kitabının sonuç bölümünde ortaya attığı tez, bütün insanlığın yalnız ortak bir abeceye sahip olmakla kalmayacağını, bu abecenin simgelerinin ortak dilin oluşmasını da sağlayacağını muştuluyordu. Hintli matematikçi, antik resim-yazıda anlatılanları anlamak için o yazıyı yazanların dilini bilmeye gerek olmadığını gerçeğinden hareket etmişti. Tıpkı trafik işaretlerinin ne anlama geldiğini anlamak için işaretin bulunduğu ülkenin dilini bilmeye gerek olmadığı gibi... Bütün sorun, ilk aşamada her nesne ve kavramı ifade edecek matematiksel simgelere ulaşmak, ikinci aşamada da bunları kullanarak tümce kurabilmektir.

Her iki aşama da 20 yıl içinde gerçekleşecekti. Şimdi sıra ilkokullarda bile bu yeni “dil”i öğretmeye gelmişti.

Bu yoldaki eğitim UNESCO’nun da katkılarıyla bütün dünyada yaygınlaştırılırken, Ultra Matematikçiler yeni yeni aşamalar kaydediyorlardı. Ama Dünyalılar’ın üstesinden gelemediği bir güçlük vardı: Ultra Matematik’in sağladığı simgelerle tüm insanlık ortak bir yazı diline kavuşmuştu ama, bu simgeleri dünya çapında seslendirmek olanaksızdı.

Bu yüzden, insanların birbirleriyle iletişim kurmalarında “konuşma”, yerini “yazı”ya bırakmaya başlamıştı.

Zaman içinde bu olgunun ilk aşamada birkaç ayrı sonucu olacaktı. İlki, gerek kurumsal olsun ve gerekse bireysel olsun hemen her türlü iletişim internet aracılığıyla Ultra Matematiksel simgelerle ya da bu simgelerin kağıda geçirilmesi ile yapılır olmuştu. Bunun sonucunda ise, insanlar, üç yüz yıla varmadan daha önce kullandıkları abecelerini unutmuş, unuttunca da kendi geçmişiyle ilgili tüm yazılı kaynaklar onlara hiçbir şey anlatmaz olmuştu. Öte yandan, insan sözcük ve kavramlar ile düştüğünden, şimdi ise bunların yerine Ultra Matematik’in simgeleri v.b. geçtiğinden, insan ırkının düşünüş biçimi de değişmişti.

İnsanlığın Ogggg’luların yönlendirdiği değişim süreci, giderek daha da ivme kazanacaktı. Sonraki yüzyılın sonuna gelindiğinde, insanlar artık geçmişlerini anımsamıyorlardı. Toplumsal bellek silinip gitmişti. Belleğini yitirmiş bir insan nasıl kendisine biçilen yeni kimliğin gerçek kimliği olduğuna inanmak durumunda kalırsa, insan ırkı da Ogggg’luların uygun gördüğü yeni kimliği hiç ayırdında olmaksızın kabullenmişti.

Bu süreci kolaylaştıran da, Ultra Matematik’in çekiciliği idi. Öylesine ki, bu alandaki eğitim yay-

gınlaştıkça ve daha da derinleştikçe, insanlar başka her şeye karşı ilgilerini yitiriyorlar, bir araya geldiklerinde çözdükleri ya da çözemedikleri problemleri tartışıyorlardı. TV'ler, en yüksek "rating"i Ultra Matematiksel konular yaptığından ve bir süre sonra da başka programlar izlenmez olduğundan, yalnızca bu alanda yayın yapar olmuşlardı. Bu yayınlar da, sürece ayrıca ivme kazandırmıştı.

Gerçi şurada burada kimi insanlar bu gidişte yanlış bir şeyler olduğunu sezmişlerdi ve kaygı ve eleştirilerini dile getirmek istemişlerdi. Ama önce toplumdan dışlanmışlar ve küçümsenmişler, sonra da çıkarılan ceza yasaları ile toplum ve bilim düşmanı oldukları gerekçesiyle ağır cezalara çarptırılmışlardı. Bu çatlak sesler de böylece susturulmuş oluyordu.

IV

Ogggg'da "Dünya'nın Sömürgeleştirilmesi İçin 5 Yıllık Plan"ın yürürlüğe girmesinin üzerinden 5 yıl geçtiğinde olağan bir Ogggg Yüksek Yönetim toplantısında, birleşimi açan 1.Yüksek Yönetici diyecekti ki:

—Sayın Ogggg Yüksek Yöneticileri, Dünya'daki @œ madenini zahmetsizce elde edebilmek için yaptığımız 5 yıllık plan başarıya ulaşmış bulunuyor. Bu kadar kısa sürede elde edilen bu başarı tüm Ogggg'lular için gerçekten övgüye değer. Dün-

ya'nın egemen türü olan "insan", artık kendiliğinden bizim için @ΩE'u çıkaracak kıvama gelmiştir. Yarın onları harekete geçirecek Ultra Matematik formüllerini öğrenmelerini sağlayacağız. İlk formül-den yarın bilgilendirileceklerdir. Bu nedenle yapılacak törene ve izleyecek kutlamalara hepinizin katılması gerekmektedir.

V

Dünyada yöneticiler ve bilim yetkeleri arasında önce kısa süren bir şaşkınlık yaşandı. Bütün Ultra Matematiksel veriler, yer kabuğunun oldukça derininde bulunan ve o güne değin bilinmeyen bir madenin tüm insanların elbirliği ile çıkarılması ve depolanması gerektiğini gösteriyordu. 1.500 yıldır insanlık ne başarmışsa Ultra Matematik'in ortaya koyduğu veriler ve bunların yönlendirmesiyle başarmıştı. Bu sayede uzaya çıkılabilmiş, olağanüstü teknolojik ilerlemeler gerçekleştirilmiş, insanlar arasında iletişim birliği sağlanmış, savaşlar unutulup gitmişti. Ultra Matematik, tüm insanlığın yeni ortak dini olmuştu. İnsanlık, bugünkü düzeyine Ultra Matematik sayesinde ulaşmıştı. Bu yüzden de, Ultra Matematik'in bilinmediği ve artık hiç anımsanmayan 2010 yılı öncesine "Karanlık Çağlar" deniyordu. O halde, eğer Ultra Matematiksel veriler bir şeyin yapılması gerektiğini gösteriyorsa, o yapılmalıydı,

tıpkı sorgulanamayan dinsel buyruklar gibi...

* * *

Ogggg gemileri Dünya göklerinde göründüğünde insanlar sevinç ve coşkudan ne yapacaklarını bilemediler. En sonunda evrende yalnız olmadıklarını anlamak ne rahatlatıcı bir duyguydu! Çıkarıp durdukları ve depoladıkları o maddenin Ogggg'ularının çok hoşuna gittiğini Ultra Matematiksel verilere dayanarak kavrar kavramaz da, tümünü onlara armağan ederek dostluklarını pekiştirdiler. Dahası, bundan sonra da çıkaracaklarının tümünü vereceklerini bildirdiler. Hiç kimse bunda bir sakınca görmedi. Çünkü, depolayıp durdukları bu maddenin ne işlerine yarayacağını tüm araştırmalarına karşın bulamamışlardı. Dünyalılar'ın işlerine yaramayan bu madde karşılığında, Ogggg'uların onlara vereceği ise inanılmaz bir nimetti: Daha ileri Ultra Matematik!

Dünyanın en ileri Ultra Matematikçileri, Dünya halklarına Ultra Matematik verilerin insanlık için ne sonsuz bir anlam ve önem taşıdığını resmen duyurdular: Çünkü Ultra Matematik'in verileri sayesinde o madeni çıkarıp depolamışlar, Ogggg'ular geldiğinde de bunları onlara armağan ederek Ultra Matematik'te daha da ileri gidebilme olanağını elde edebilmişlerdi; demek ki, Ultra Matematik, Ugggg'-

lular'ın çıkıp geleceğini bile kendiliğinden hesap edebilmişti!...

PROFESÖR VE KÖY ENSTİTÜLÜ EMEKLİ ÖĞRETMEN

I

Prof.Dr.Y.K. o gün üniversiteden eve kızgın, karamsar ve yorgun dönmüştü. Fakülte Yönetim Kurulu'nda önce dekanla ve sonra da ona yaranmaya çalışan kimi öğretim üyeleriyle tartışmış, odasına geçtiğinde de öğrencilerin sınav kağıtlarını okumak işine girişmişti. Daha ilk sınav kağıdını okurken sinirlenmeye başlamış, birkaç tane daha okuduktan sonra, "Bu kadarı da fazla!" diyerek kağıtları bir yana fırlatmıştı. O kadar çabalamasına karşın, sorulara verilen yanıtlar ilgisizdi, bir bölümü de ahmakçaydı. Yanıtını hep aradığı o soru yine kafasına takılmıştı: Bu öğrenciler nasıl oluyordu da üniversite sıralarına kadar gelebiliyorlardı? Üstelik, öğrencilerin yazılarının kargacık burgacık olması bir yana, ne noktalama işaretlerini biliyorlar, ne de çoğu sözcüğü yanlışsız yazabiliyorlardı. "İyisi mi" dedi, "araştırma görevlisine vereyim o okusun." Ama dekanla o günkü tartışmaları yeniden aklına gelince kızgınlığı azalacağına arttı. Adam, düpedüz bir sa-

laktı, daha da kötüsü kendisini büyük bir bilim adamı sanıyordu.

Tüm bunlar yetmezmiş gibi akşamüstü eve döndüğünde apartmanın girişinde o Köy Enstitülü ihtiyara rastlamıştı. Adamı her gördüğünde içine sıkıntı basıyor, bir tiksinti yüreğini kaplıyordu. Bir kere apartmanın bodrum katında oturan ihtiyarın gururlu hali sinirine dokunmuştu hep. Hem sonra adam Anadolu'nun bilmem ne köyündendi. Gerçi kentliler gibi giyiniyordu ama yine de köylüydü işte. İhtiyar birden kat malikleri toplantısında yaşamak zorunda kaldığı o sıkıntı dolu birkaç saati anımsattı. Bu toplantılara hiç katılmazdı ama bu kere önemli bir karar da alınacak, binanın dış cephe boyası yenilecekti. Ya binayı çingene pembesine veya türbe yeşiline boyatıverirlerse! Böyle bir rezillığe engel olmak için bir kerecik olsun o da bu toplantıya katılmıştı. Korktuğu olmamış, renk değişikliği gündeme bile gelmemişti. Ama binanın ve oturanların bir sürü başka sorunları da vardı ve kendisi bunlardan hiçbir şey anlamaz susarken ihtiyar tümüne pratik çözümler önerip durmuştu. Çok bilmişlik işte!

Bu Köy Enstitülülere, zamanında, İsmet İnönü'nün Millî Şefliği döneminde, ilkokulu bitirdiklerinde köylerden toplamışlar, çocuklar eğitmenler, ve öğretmenleriyle birlikte amele olarak çalışıp

okullarını, yatakhanelerini kendileri yapmışlar, bu arada açıkta çadırlarda yatmışlar, iş ve emeği temel alan ve yaşama yöneldiği söylenen bir eğitim yöntemiyle yetiştirilmişlerdi. Profesör, çocukların devşirildikleri zamanki fotoğraflarını görmüştü. Üstleri başları yırtık pırtık, ayaklarında ayakkabı ya var ya yok, varsa ayakkabı demeye bin tanık ister, kuşkusuz çoğu da bit içinde... O sıralar İçişleri Bakanlığı'nda yeni göreve başlamış ve bir kaymakamın yanında staj gören babası, vali olduğunda bile hâlâ nasıl da tiksinerken söz ederdi onlardan... Şimdi bunlardan biriyle aynı apartmanda oturuyordu! Kara yazgısına bak sen!... Bunak adam, bir de ne biçim selam vermeydi o öyle? Sanki küçük dağları o yaratmış!...

Öfkesi kâh dekan, kâh Köy Enstitülü olmakla övünüp duran ihtiyar üzerinde yoğunlaşıyordu. Sonunda ihtiyara olan öfkesi ağır bastı.

İşin gerçeği aranırsa, profesör tüm komşularını küçümsüyor, onlarla aynı semtte oturmaktan, aynı binayı paylaşmaktan nefret ediyordu. Öyle ya, Boğaziçi Üniversitesi'ni bitirmişti, Amerika'da yüksek lisans, İngiltere'de doktora yapmıştı. İngilizceyi Türkçeden daha iyi konuşuyordu. Vali oğlu koskoca bir profesördü artık. Ama ne çare üniversiteden aldığı aylık lüks bir semtte oturmasına olanak vermiyordu. Avrupa Birliği'nin proje fonundan aldığı

paralar, ancak özlemini çektiği Avrupa gezilerinin giderlerini karşılayabiliyordu. Dekanla bugünkü kavgasının nedeni de, proje paralarından kendisine az pay ayrıldığını düşünmüş olmasıydı.

O gün havanın kapalı oluşu profesörün öfkesini ve karamsarlığını daha da arttırmış bulunuyordu. Bari bir kadeh içki alayım derken bu kere de elektrikler kesildi. Söylene söylene ve el yordamıyla bir mum alıp yaktı. Mum ışığında ne kitap okuyabilecek, ne son çalışmasının notlarını düzenleyebilecek, ne de televizyonda haberleri izleyebilecekti. İyice canı sıkılmıştı. Bu arada bir duş almayı düşündü. Elinde mum banyonun kapısına doğru yöneldiğinde, şimşekler çakmaya, yakınlarda bir yerlere yıldırımlar düşmeye başlamıştı. Tuhaf bir biçimde çakan şimşeklere sevindi, çünkü banyonun yolunu aydınlatıyorlardı.

Duş almak için soyundu. “Bir duş alırsam biraz rahatlarım” diyerek duşun altına girdi, musluğu açtı.

Tam o sırada elektrik geldi. Ancak, voltaj, olması gerekenden çok yüksekti...

* * *

Köy Enstitülü H.İ.A., o akşamüstü apartmanın girişinde Profesör Y.K. ile karşılaştığında bir yandan kişisel sorunlarının baskısı ve bir yandan da

okumakta olduğu bir kitabın etkisi altındaydı, düşünceliydi. “Acaba” dedi kendi kendine, “şu 9 no. da oturan profesöre selam verirken soğuk mu davrandım? Aklım hep şu kitapta. Adam alınmış olmasın?” Üstelik, geçim sıkıntısı belini bükmüştü, ülkenin içine sürüklendiği olumsuzluklar kaygı vericiydi. “Bu koşullarda nasıl güler yüzlü olabilirim ki” diyerek kendini rahatlatmak istedi, ama olmuyordu, adama ayıp etmişti. Kim bilir profesör onun için ne kötü şeyler düşünmüştü. Bir daha rastladığında gönlünü almaya karar verdi.

Her şey bir yana, yaşlılık güçtü. Emekli olmak da onu sarsmıştı. Zaman zaman kendini işe yaramaz biri olarak görüyordu. Oysa onun için “iş”, yaşam biçimiydi. Gerçi, ara sıra komşularının ve mahalle esnafının yardımına koştuğu oluyordu. İşte daha dün mahallelinin Ayşe Teyze dedikleri o tatlı dul kadının televizyon alıcısını onarmış, bugün de tesisatçı Ahmet Usta’ya yardım etmişti. Apartman komşularının karşı çıkmalarına karşın, tıkanan ana atık su kanalını da o açmıştı. “Sana yakışır mı?” demişlerdi, “Kesinlikle olmaz” diye diretmişlerdi. Onlara “İş, iştir; her iş kutsaldır, çünkü emek gerektirir” diye anlatmaya çalışmıştı. Pek anlamamışlardı ama sonunda içleri pek de elvermese de razı olmak zorunda kalmışlardı. Ama bunlar ufak tefek, gelip geçici işlerdi. Yazdığı romanları ise yayınlayacak bir

yayınevi çıkmamıştı. Romanlarını hangi yayınevine götürüp gösterse, Köy Enstitüleri'ni konu alan kitaplara artık okurların ilgi duymadığı yanıtını alıp durmuştu. Onu en çok üzen de bu yanıtı. Demek artık Enstitüler kimseyi ilgilendirmiyordu. Yoksa, Türkiye'nin yüzünü değiştirecek bütün o çaba boşuna mı olmuştu, gerici çevrelerce Enstitüler'e atılan çamurlar, yapılan çirkin saldırılar unutulup gitmiş miydi? Daha da kötüsü eğer anımsayanlar varsa artık onlar için hiçbir değeri ve anlamı kalmamış mıydı! Tek avuntusu o günleri yaşamış olması ve yetiştirdiği binlerce öğrencisiydi. Acaba o öğrenciler şimdi ne yapıyorlardı? Şu yaşlılık günlerinde sürekli bir işi olmaması, bir topluma katkısı olacak bir şeyler üretememesi onu âdeta boğuyordu. Hele o da Köy Enstitülü olan eşinin ölümünden sonra kendisini boşlukta duyumsar olmuştu. Bir işi olsa biraz rahatlardı, ne ki ülke işsizlikten kırıılırken, gençler bile bir iş bulamazken, yaşlı bir emekliye kim iş verirdi ki!... Hele üç kuruşluk emekli aylığı ile geçinmek...

Düşündükçe, kurdukça kendine kızgınlığı artıyordu. Kendi sıkıntıları kendisinin sorunuydu, ne hakkı vardı profesöre öyle soğuk davranmaya?

Bu düşünce ve kaygıların altında ezilen H.İ.A., anahtarı ile dairesinin kapısı açıp içeri girdi, bir çay demlemek için mutfığa doğru yöneldiği sırada

elektrik kesildi. “Bir bu eksikti” diye söylenerek bir mum yaktı. “Bari bir duş alayım, rahatlarım” dedi, soyundu ve duşun altına girdi, musluğu açtı.

Tam o sırada elektrik geldi. Ancak, voltaj, olması gerekenden çok yüksekti...

II

İşte ne olduysa o “an” oldu.

Güleryüz Sokağı 26 no.lu apartmanın 5.katında oturan profesör ve aynı binanın bodrum katındaki emekli öğretmen her ikisi birden aynı anda korkunç bir acı ile bağırdılar, ancak sesleri hiç duyulmadı, çünkü artık banyolarında değildiler. Banyoları bomboştı. Maddî varlıkları yok olmuştu. Komşular her ikisinden de iki gün hiç ses çıkmayınca ve profesörün fakültedeki çalışma arkadaşları hoca üniversiteye uğramayınca ayrı ayrı polise haber vereceklerdi. Polis soruşturmasının sonuçlarına göre, ikisinin de para cüzdanları ve kimlikleri evdeydi, profesörün evinde yarısı içilmiş bir viski kadehi göze çarpmıştı. Emekli öğretmenin evinde yoğun bir gaz kokusu vardı, pencereler açılarak ev havalandırıldıktan sonra öğretmenin çay demlediği, çaydanlık ve demliğin hâlâ ocağın üstünde olduğu, ancak kaynayan suyun çaydanlıktan taşarak ocağı söndürdüğü, evi kaplayan gazın nedeninin bu olduğu anlaşılabaktı.

Soruşturma sonuçsuz kalacaktı. Kendilerinden ne bir haber alınacak, ne izlerini sürebilmesine yarayacak bir ipucu elde edilebilecek ve ne de birinin bile olsun cesedi bulunabilecekti. Profesör ve emekli öğretmen her ikisinin birden kaybolmaları, yakınları, komşuları ve polis için hâlâ gizini koruyor...

III

Kolej ve Boğaziçi Üniversitesi mezunu, Amerika ve İngiltere’de yüksek lisans ve doktora yapmış, İngilizceyi Türkçe’den çok daha iyi konuşmakla övünen profesör, korkunç bir çılgılık attı. Karşısında Köy Enstitülü emekli öğretmen çırılçıplak duruyordu!

Anadolu’nun kıyıda köşede kalmış Çömlekçi köyü doğumlu, köy ilkokulu ve Köy Enstitüsü ve Hasanoğlu Yüksek Köy Enstitüsü mezunu emekli öğretmen, profesörle aynı anda korkunç bir çılgılık attı. Karşısında o koskoca profesör anadan doğma çırılçıplak duruyordu!

Çılgılları birbirine karıştı.

O an profesörün, öğretmenin yaşlılıktan buruşmuş cildini, ellerinin karakuru ama nasırlı durumunu, omuzlarının çökmüslüğünün ayırdına varması olanaksızdı. Şaşkınlıktan algılayabildiği tek şey, komşusunun çırılçıplak karşısında dikiliyor olmasıydı. Öğretmen de, o an için profesörün pembe

ve pürüzsüz cildinin, dar omuzlarının, şişkin göbeğinin, bakımlı ellerinin ayırında değildi. Algılayabildiği tek şey, karşısında komşusunun çırılçıplak durduğuydu. Sonra ikisi birden kendilerinin de çırılçıplak olduğunu fark ettiler. Aynı anda elleriyle önlerini kapatmak için bir hamle yaparlarken profesör kendini kaybederek yere yığıldı, öğretmen de dizleri tutmadığı için onun başına çöktü.

Profesörün kendine gelir gelmez ilk sözü, “Ne oldu bize? Neredeyiz? Nedir bu halimiz?” oldu. Öğretmen de, “Ben size aynı şeyi soracaktım!” dedi. “Bilemiyorum. Siz bayginken sizi yalnız bırakamadım ama bulunduğum yerden çevreye bir göz attım. Kimseler yok, giysilerimiz ya da bize ait bir şey de yok görünürde. Boş bir arazideyiz. Biraz ilerde çalılıklar var, şu tarafta da ağaçlar, orman olmalı. Sahi, ne oluyor yahu! Yoksa bu pis bir şaka mı? Ama kim ikimize birden böyle bir şaka yapabilir ki!?”

Profesör biraz kendine gelir gibi olmuştu. İlk kaygısı da, çıplaklıklarıydı:

“Ne olursa olsun, böyle duramayız. Her şeyden önce üstümüze giyecek bir şeyler bulmalıyız.”

Sesi titriyordu, neredeyse ağlamak üzereydi. Yoksa bir düş mü, karabasan mı görüyordu?

Öğretmen de çok ürkmüş, tedirgin olmuştu ama daha soğukkanlıydı:

“Doğru. Fakat neyse ki hava ılıman, bu durumumuzla da üşütmeyiz. Bence öncelikle şu ormana doğru gidelim, orada sığınacak bir yer bulabiliriz belki. Böyle açıklıkta durmaktan daha iyidir.”

Öyle de yapacaklardı.

Ancak, profesör psikolojik olarak yıkılmıştı, değil yürümek, ayakta duramıyordu. Öğretmen ise, az da olsa kendini toplayabilmiş sayılırdı. Profesörü omuzlayarak kaldırdı, koluna girdi, kendisine yaslayarak ve âdeta sürükleyerek ormana doğru çıplak ayaklarına çakıltaşları bata bata ilerlemeye başladılar.

Ormanda günler günleri kovaladı. Tek bir insanın izi bile yoktu. Yalnız başlarına bilmedikleri, tanımadıkları bir dünyada kalakalmışlardı. Ama yaşam içgüdüleri ağır basıyordu. Bu koşullar altında bile yaşamak zorundaydılar. Fakat nasıl? Gerçi su derdi yoktu, ormanın içinden akan ırmak bu açıdan büyük bir nimetti. Ama yiyecek bir şeyler de bulmalıydılar. Profesöre kalsa, evet o da yaşamak ve buradan kurtulmak istiyordu ama yapacak bir şeyleri yoktu, dayanabildikleri sürece oturup birilerin gelmesini beklemeliydiler. Pekiyi, ya hiç kimse gelmezse! Çaresiz, o zaman ölüp gideceklerdi. Öğretmen, öyle düşünmüyordu. Gerçi o da birilerinin çı-

kıp geleceğini kendilerini ıssız yerden kurtaracaklarını umuyordu ama, bu arada yaşamlarını sürdürebilmek için savaşım vermeliydiler. Irmakta balık olmalıydı, yanılmamıştı; ilk yiyecekleri de öğretmenin yakalayacağı balıklar olacaktı. Fakat profesör, çiğ balık yiyemeyeceğini söyleyince, öğretmen ilk insanların yöntemini uygulayarak ateş de yaktı. Sonra tuzak kurarak, tavşan yakaladı, kürklerinden üstlerine başlarına giyecek bir şeyler; bu arada yüz yıllık bir ağaç üzerinde dallardan başlarını sokacak kulübe benzeri bir şey de yaptı. Sarmaşıklardan yaptığı halat benzeriyle dalları birbirine tutturmuştu. Yaptığı mızrak ve ok yayla daha büyük hayvanları da avlamakta gecikmeyecekti. Böylece, hem daha iyi beslenebiliyor ve hem de derilerinden daha iyi yararlanabiliyorlardı. Yıkılmış bir ağaç gövdesinin içini sivri ve keskin taşları kullanarak oydu, bir kaldıraç kurarak bu kütüğü artık evleri olan ağacın daha yüksekteki dalları arasına yerleştirdi, artık bir su depoları da vardı. Yaptığı bir düzenekle ırmaktan bu depoya su akmasını sağladı... Sıra şu yabani keçilerden birkaçını yakalayıp evcilleştirmeye gelmişti... Keçi, yün demek, süt demekti... Sonra da...

Köy Enstitülü emekli öğretmen H.İ.A. artık gece gündüz çalışıyor, üretiyor, üretiyordu. Başlarına geleni neredeyse unutmuştu, komşusuyla birlikte bu ıssızlığa mahkum edilmesinin nedenini bile

umursamaz olmuştı. Arayıp özleyeceği kimsesi de yoktu, kimse de onun kayboluşunu kendine dert edinmezdi. Kısacası, mutluydu. Hem sonra, iyi ki onun da başına bu iş gelmişti. Ya profesör yalnız başına buraya düşseydi! İki gün bile yaşayamazdı!...

Ne ki profesör için durum hiç de mutluluk verici değildi. Hem de bir değil, birkaç nedenden ötürü. Bir kere, ilkel insanlar gibi yaşamak onun gibi bir düşün adamı için olacak şey değildi. Bu konuda kendini avutmak istiyor ve “başa gelen çekilir” diye düşünmeye çalışıyordu ama boşuna. Dahası, yaşamını düne değin aşağıladığı o öğretmene borçlu olması, doğrusu ağırına gidiyordu. Tüm eğitim ve öğrenimi, akademik unvanlarını kazanmak için verdiği uğraş, meslekî başarıları bu vahşi ama doğal ortamda tümünden anlamsız kalmıştı. Hem de bir anda! Kaldı ki, öğretmenin yaptığı kulübede oturup onun getirdiği yiyecekleri mama bekleyen bir bebek gibi beklemek, çok aşağılayıcı, küçük düşürücü bir durumdu. O nedenle, bir süre sonra, o da öğretmene yardımcı olmaya kalkışmıştı. Fakat zarzor tuttuğu balığı elinden geçiriyor, saatlerce uğraşmasına karşın bir türlü ateş yakamıyor, avları ürkütüp kaçırıyordu. Öğretmen ise, köy ilkokulunu yeni bitirmiş ve Köy Enstitüsü’nde ilk günlerini yaşayan bir köy çocuğuna nasıl öğretmenlik yapmışsa ona da hiç yüksünmeden ne yapması, nasıl davranması gerek-

tiğini öğretmeye çalışıyordu. Fakat öğretmenin işi güçlü: Çünkü, Köy Enstitüsü'ne ilk adımını atan bir çocuk bile, doğayı tanırdı, ellerini kullanmasını biliirdi. Ama profesör öyle mi ya! O, ormana bırakılmış, yeni doğmuş bir bebektir sanki!...

Her şeye karşın, zaman çok şeye gebeydi. Profesör de, önceleri her şeyi arka arkaya yüzüne gözüne bulaştırdıysa da, geçen günler onu da iyi bir avcı, becerikli bir yün eğiricisi, usta bir süt sağıcısı... yapacaktı. O, artık ateş geçecek diye korkarak çalı çırpı toplayıp ocağı beslemeye gerek duymayacaktı; ateş yakmak onun için işten bile değildi artık...

Gün geldi, bu iki insan bir güneş batımında ateşin başında oturup geçmiş günlerden söz ederlerken, profesörün içinden geldi, kalktı, öğretmene sarıldı,

"Sana çok teşekkür ederim, dostum"

dedi.

Ne var ki, o gece bu iki dostun son geceleri olacaktı. O yöreden geçmekte olan birtakım ilkel göçebeler, ateşi uzaktan görünce sessizce yaklaştılar, profesörü ve öğretmeni vahşice öldürdüler.

* * *

Profesör ve öğretmen, ani yüksek voltajın apartımanın elektrik düzeneğindeki bozukluk yüz-

zünden banyonun musluklarında her iki dosta bir tuzak kurmuş olduğunu ve düşen yıldırımını bu düzeneğin çekmesiyle ellerini musluğa değdirdikleri anda, bir noktada yoğunlaşan bu olağanüstü enerjinin onları zamanda 50.000 yıl geriye savurduğunu nereden bilebileceklerdi?

DÜNYANIN SONU

Evrensel kodlamada A1111B2222 olarak adlandırılmış olan gezegenimiz bir “cennet” idi. “İdi” diyorum, çünkü bu durum, kodu z0001z2 olan ancak kendileri gezegenlerine “Dünya” diyen yaratıkları tanımadan önceydi. Ne olduysa bu “insan”lar yüzünden oldu, uygarlığımız onulmaz darbeler aldı. Artık hiçbir şey eskisi gibi değil.

Bizler, Samanyolu’nda Dünya’ya göre en uç sınırlarda yaşayan ve on bir gezegene yayılmış bir ırkız. Fiziksel görünüşümüz, Dünya ölçütlerine göre bile, güzel sayılır. Zaten Dünyalılar da bizi güzel bulacaklardı. Dünyalılar’la tanışincaya değin onların “siyaset” dedikleri şeyi hiç bilmezdik; çünkü siyasal bir sistemimiz yoktu. Toplumsal yaşam biçimimiz vardı. Her birimiz toplumun bir üyesi olarak Evren’in yasalarına göre dingin bir yaşam sürüyorduk. Ne bir iktidar ve ne de doğal olarak, düzeni sağlayacak örgütlü bir güç bulunmuyordu. Yaşamımız, Dünya’daki ve onların arı ve karınca dedikleri biyolojik varlıklarda olduğu gibi, kendi kendine sürüp gidiyordu.

Arılar ve karıncalar gibi dediysem, hiç gelişme uğramadığımız, hep olduğumuz gibi kaldığımızı sanmayın sakın. Irkımız, kendini bildiğinden beri

maddî yaşam koşullarını hep daha iyiye doğru geliştirmiş, gönenci arttırmıştır. Değişmeyen “toplumsal yaşam biçimimiz” di. Çünkü, bu yaşam biçimi, daha ileri götürülemeyecek ölçüde kusursuzdu.

İrk olarak yaşamımızı sürdürebilmek için gerekli olan bütün besin kaynakları hep sentetik maddelerdi. Bitki olsun hayvan olsun, hiçbir biyolojik nesneyi besin kaynağı olarak bilmezdik, hâlâ da bilmiyoruz ya, neyse! Gerçi, yüz binlerce yıl önceleri uzak uzak atalarımızın otlarla, bitki kökleriyle yaşamlarını sürdürmüş oldukları biliniyorsa da, biraz olsun uygarlaşınca ve bilimde ilkel de olsa ilerlemeler sağlanır sağlanmaz bu hayvansı yaşam biçimi geride kalmıştı. Ama en ilkel dönemlerimizde bile hayvanları öldürüp yemediğimiz bilinir.

Öte yandan, güneş sistemimizin dışına çıkarak uzayın çok uzaklarına, derinliklerine ulaşmayı başarmıştık. Uzayın belli bir bölümünü tarıyorduk artık. Oralarda başka yaratıklar da vardı. Ne ki, ulaşabildiğimiz gezegenlerde us sahibi hiçbir türle karşılaşmamıştık. Bulduklarımız ilkel ve basit yaşam formlarıydı. Ayırık tek bir gezegen bulunuyordu: Dünya! Bu gezegende yaşayan tür, gelişimin ilk basamaklarında sayılsa da bilimde belli bir aşamaya ulaşmış, uzayın eşiğinden içeri ilk adımını atmış bir uygarlığın temsilcileriydi. Uygarlık yolunda daha

emekleme aşamasındaydılar ama o ana değin o aşamaya ulaşmayı başarmış tek tür de onlardı.

Onları uzun uzadıya incelemeye karar vermiştik. İncelemelerimiz sürdükçe hem şaşkınlık içinde kalıyor ve hem de dehşete düşüyorduk. Bizler ne isek, onlar onun tam tamına tersiydi. Üstelik, gezegenlerindeki yaşam bizleri bir başka açıdan daha dehşete düşürmüştü. Öyle ki, bir Dünyalı yazar bile kendi gezegenini şöyle tanımlamıştı: *"....bu gezegenin yüzeyinde, yüzeyini kuşatan havada, denizlerinde, göllerinde, ırmaklarında, ormanlarında, toprağının altında... her türden canlı başka türden canlıları öldürerek yaşamını sürdürebiliyor. Gözle görülmeyen bölümünde mikroorganizmalar da öyle. Başka bir deyişle, dünyanın her yerinde her an vıcık vıcık ölüm var. Her kıpırdanmış ölüm demek ve dünya kıpır kıpır... Bu küresel mezbahanın sahipleri ise biz insanlarız."*

Bu gerçekler karşısında Dünyalılar ile hiçbir ilişki kurmayarak gözlem ve incelemelerimizi salt bilimsel alanda sürdürmüştük. Ta ki, uzayın derinliklerinden kopup gelen birtakım başka yaratıklar sistemimize saldırıncaya kadar! Bunlar, bilim ve teknoloji sahibi canavarlardı. Tek amaçları uzayda önlerine ne gelirse yok etmek, evrende yalnız başlarına kalmaktı. Bu yok etme işlemini de tadını çıkararak, yavaş yavaş, kurbanlarına ıstırap çektirerek yapıyorlardı. Edindiğimiz bilgilere göre, yakın bir

gelecekte sıra bizim sistemimizdeydi. Çünkü yolları üstünde biz vardık. Bunlar öylesine yırtıcı, yok edici ve bunlardan zevk duyan canavarlardı ki Dünyalılar onların yanında saf ve masum kalıyordu.

Bu canavarlar karşısında tam anlamıyla çaresizdik. Bırakın savaşmayı, hatta kavga etmeyi, tartışmayı bile bilmiyorduk. Yakın zamana değin bunlara ilişkin bir sözcük ve kavram da yoktu iletişimi-mizde. Irkımız bütünüyle edilgen ve uysaldı. Yapımız böyleydi işte! O nedenle canavarlara karşı ko-yamayacaktık. Sistemimizde hangi gezegeni gözle-rine kestirmişlerse, orada bir bölgeyi yıkıp yakacak-lar, arkasından bir başka yere geçeceklerdi. Durum korkunçtu. Bizler de elimiz kolumuz bağlı sıranın bize gelmesini öylece oturup bekleyecek miydik?

* * *

İlk kimin aklına geldi bilmiyorum ama fikir hızla yayıldı ve genel kabul gördü. Deniliyordu ki; Dünyalılar ile ilişkiye geçelim, kendimizi tanıtip başımıza gelmekte olanları anlatalım ve bizden sonra sıranın kendilerine geleceğini bildirelim. Gözlem ve incelemelerimizden biliyorduk ki, Dünyalılar gerçek savaşçılardı. Savaşmadan duramıyorlardı da. Tüm insanlık tarihi boyunca birbirlerini öldürme-den bir dünya yılı bile geçirmemişlerdi. Henüz ken-di gezegenleri dışında savaşacak ve öldürecek bir “düşman” bulamadıkları için (gözlerine kestirdikle-

rine “düşman” diyorlar) hep birbirleriyle savaşıyorlardı. İşte, şimdi onlar için bir olanak doğmuştu: Birleşerek hep birlikte dış düşmanla savaşabileceklerdi...

Dünyalılar’la bu düşüncelerle ilişki ve iletişim kurduk. Bunun nasıl olduğunu ve hangi aşamalardan geçtiğini hem Dünyalılar’ın ve hem de bizim kayıtlarımızda bulabilirsiniz. Şurası önemli: Bizim önerimiz, canavarlarla savaşlarında onlara teknolojik yardım sağlamaktı.

Tehlikeyi, yarın değilse bile öbür gün saldırıya uğramada sıranın kendilerine geleceğini hemen kavramışlardı. Bizimle işbirliği yapmayı da coşkuyla kabul ettiler. Yalnız önemli bir koşulları vardı: Ortak düşmana karşı bizim de onlarla birlikte savaşmamızı istiyorlardı. Dünyalılar henüz yıldızlar arası uzay yolculuğu aşamasından çok uzak oldukları için onların “cephe”ye ulaşımını bizlerin sağlaması iyi idi ama bizim de eylemli olarak savaşmamız gerekiyordu. Her ne kadar, ırkımızın özelliklerini anlatmaya çalıştıksa da, buna kesinlikle inanmıyorlar, kendilerini bir çeşit “fedai” olarak (bu sözcüğün anlamını bir türlü kavrayamadık) kullanmak istediğimizi öne sürüyorlardı. Sonunda bizim bu durumumuzla savaşamayacağımızı anladılar ama bu kere de bize savaşmayı öğretebileceklerinde direndiler. Başka seçeneğimiz yoktu; ya ırkımız yok

olup gidecekti ya da Dünyalılar'ın dediğini yapacaktık. Kabul ettik.

Dilimize artık savaş ve askerlikle ilgili yeni sözcükler girecekti. Bunlar içinde “genel seferberlik”, “topyekun savaş”, “sivil savunma” v.b. on bir gezegenimizde de tüm yaşam biçimimizi değiştirmekte gecikmedi. Her yerde askerî eğitim kampları kurulmuştu, silah kullanmayı ve dahası canlıları öldürmeyi öğreniyorduk.

Evet, sonunda “düşman”ı elbirliğiyle yendik, yok ettik. Ama artık öldürebiliyoruz. Silahlarımız var. Kitle imha silahlarını kullanırken canavarların yanı sıra hayvanları ve bitkileri de yok ettiğimiz aklımıza bile gelmedi. Irk olarak öylesine değişikliğe uğradık ki!...

Bu arada Dünyalılar'ın ne denli acımasız ve savaşta ne denli usta olduklarına da doğrudan tanık olduk. Gerçekten çok tehlikeli yaratıklar. Gerçi şu anda biz ulaşım sağlamazsak bizim sistemimize erişemezler ama bir süre sonra bunu başaracakları kuşkusuz. Üstelik biz kendi elimizle onlara teknolojik yardım yaparak bu alanda sıçrama yapmalarına da neden olmuş bulunuyoruz. Varlığımız, geleceğimiz tehlikede!...

Ne var ki, artık savaşmayı, öldürmeyi, canlıları yok etmeyi biliyoruz. İleri bilim ve teknolojimiz

sayesinde Dünyalılar'ın elindekinden çok daha üstün ve güçlü kitle imha silahlarımız var. Tek mantıksal sonuç, Dünyalılar yıldızlar arası uzaklıkları aşma düzeyine gelmeden onları vurmak! Başka çaremiz yok!...

Biz, artık eski biz değiliz. Kan kokusunu aldık bir kere!

Ne olurdu ki, Dünyalılar bizi de savaşa bulaştıracakları yerde, kendi başlarına “düşman”ı yok etselerdi ya!?

AŞI

Başkan, Başbilimci'ye çıkışırcasına sordu:

—Ne oldu o aşı? Hâlâ kesin bir sonuç elde edemediniz mi?

—Çalışıyoruz, sayın Başkan. Son aşamaya geldik sayılır.

Başbilimci böyle demişti ama kesin sonuca ulaşmak için daha çok yol vardı önlerinde, ama ne olursa olsun Başkan'ın sakinleştirilmesi gerekiyordu. Başkan hiddetlendiğinde neler yapabileceğini, o herkesten daha iyi bilebilecek durumdaydı.

—Ne demek “son aşama”?

—İnsan üzerinde deney aşamasındayız, az kaldı efendim. Ayrıca, tüm bulguları büyük dost devlet bilimcilerine verdik, onların katkısını bekliyoruz.

—Peki peki, haydi git işinin başına! Biliyorsun, bir an önce sonuç alınamazsa başına gelecekleri. Biliyorsun değil mi?

—Biliyorum sayın Başkan, onun için de elimizden geleni yapıyoruz efendim.

Başbilimci gerçekten de başlarına ne geleceğini çok iyi biliyordu. Bildiği için de emrindeki tüm bilimcileri geceli gündüzlü çalıştırmaktaydı. Gerçi

kendi ekibine düşen iş, büyük bir projenin yalnızca bir bölümüydü ama en önemlisiydi. Ayrıca son aşamasıydı da.

* * *

Projenin gündeme gelmesine neden olan, bir tarih profesörüydü. Bundan altı yıl önce profesörün üniversitede tarih bölümü öğrencilerine verilen ilk dersin önemi ve kendisinin bu dersi nasıl anlattığına ilişkin makalesi Başkan'ın danışmanlarından birinin dikkatini çekmiş ve makaleyi kendi değerlendirmesini içeren bir yazıyla Başkan'a sunmuştu. Profesör, makalesinde, ilk dersinde gönüllü olan bir öğrenciye geçmiş ile ilgili sorular sorduğunu, aldığı yanıtlara göre o öğrencinin ilerde yaşamında neler olabileceğini gösterdiğini, böylece tarih bilmenin öneminin altını çizdiğini anlatıyordu. Bu yöntemle, tarihin yalnız geçmişe ilişkin bir bilgi yığını olmadığının, bu bilgiler sayesinde gelecekte ne olacağının da kestirilebileceğini öğrencilerine somut örneklerle anlattığını belirtiyordu. Örneğin; o gönüllü öğrenci o anda bekarsa, ilerde evlenecek; 19 yaşındaysa ve kızsak istatistik verilere göre daha şu kadar yıl, erkekse de ondan 7 yıl az yaşayacak; kızamık geçirmişse, ilerde kızamık olmayacak; ailesinde kalıtsal hastalıklar varsa kendisi de bu hastalıklara yakalanabilecek... demekti. Sorular ve yanıtları arttıkça, ilerde neler olabileceği de daha bir kesin anlaşılabil-

lecekti. Profesöre göre, aynı yöntem toplumlar için de geçerliydi. Bir toplumda neler olabileceği aynı yöntemle kestirilebilirdi.

Danışmana göre ise; bu, hiç de yabana atılacak bir düşünce değildi. Geliştirilebilirse, toplumun gelecekteki davranışları kestirilebilir, buna göre de yönetim şimdiden önlem alabilirdi.

Başkan'ın da buna aklının yatması üzerine profesörün makalesi ve danışmanın önerisi Bakanlar Kurulu'nda çok gizli tutulan bir toplantıda ele alındı, önerinin bir projeye bağlanması kararlaştırıldı.

Çeşitli bilim dallarından en güvenilir uzmanlar her biri kendi açılarından projeye katkıda bulunurken, amacı ustaca gizlenmiş anketler yapıldı.

Sonuç, ürkütücüydü: Tüm veriler, yakın bir gelecekte iktidara karşı büyük bir toplumsal patlama olacağını, iktidarın devrileceğini göstermekteydi. Doğru, ülke ekonomisi çok kötü durumdaydı, dış borçların faizleri bile ödenemeyecek rakamlara ulaşmıştı, işsizlik tehlikeli boyutlara varmıştı, bireyler arasında şiddet toplumsal bir yıkım durumuna gelmişti... Ne var ki, ustaca manevralarla kamuoyunun dikkati bireylerin kendi dertlerinden başka yere çevrilmekte, TV yayınları ile halkın beyni yıkanmakta, sadakalarla toplum uyutulmakta idi. Böylece, iktidar, varlığını sürdürebileceğini öngör-

müştü. Oysa, şimdi Proje'nin ortaya koyduğu gerçek, bu önlemlerin yetersiz kalacağını göstermekteydi. Durumu düzeltmek de olanaksızdı, çünkü ekonomi batmıştı.

Proje, birkaç kez yeniden gözden geçirildi, sonuçlar yeniden kontrol edildi. Ne yanlışlık ve ne de bir abartı söz konusu değildi.

O halde ne yapmalıydı?

* * *

İktidarı bırakmak söz konusu olamazdı. Başkan da, iktidar yoldaşları da kendilerinden hesap sorulacağını çok iyi biliyorlardı. Seçimlere hile karıştılabilirdi, ama bu toplumsal patlamayı öne çekmekten başka bir işe yaramayacaktı.

Bu noktada Başkan'ın özel hekimi Prof.Dr.K.K. imdada yetişti. Gerçi önerisi fantastik olmasına fantastikti ama denize düşen yılanı sarılır gibi bu öneri hemen benimsendi. Başkanın ve yoldaşlarının iktidarlarının devamını isteyen o büyük devletin de bilimsel yardımı sağlandı. Öneri şuydu: Öyle bir kimyasal madde ya da ilaç bulunmalıydı ki, bununla halk şizofrenik kimliğe büründürülsün, gerçek dünya ile ilişkisini kopararak kendi içine kapansın, başkaları ile belli bir amaç çerçevesinde işbirliği yaparak toplu hareket edemez duruma getirilsin.

Önceleri, bu amaçla geliştirilecek bir “ilaç” üzerinde duruldu. Bir salgın bahane edilerek başlatılacak bir aşı kapmayası maskesiyle bu ilaç halka aşılanabilirdi. Ancak, bundan kısa sürede vaz geçildi, bir sürü insan aşı olmayı istemeyebilirdi. Geriye kimyasal madde seçeneği kalıyordu. Havaya karıştırılacak bir madde ile amaç elde edilebilirdi. Bu, daha akla yakın geldi. Çünkü bundan kimse kaçamayacaktı. Bunun da hiç sakıncası yok değildi, sınır boylarında uygulandığında komşu ülkelerin halkı da etkilenecekti. Ne ki, bu etkilenme yöresel kalacak, o ülkeler ne olduğunu da anlamayacaklardı.

Hummalı bir çalışma ve dış bilimsel destekle bu madde bulundu.

Şimdi aşılması gereken son bir sorun kalmıştı: Başkan ve adamları bu madde havaya karıştırıldığında bundan nasıl korunacaklar, nasıl bağışık kalacaklardı? Yüzlerinde gaz maskeleriyle dolaşamazlardı ya!

İşte, Başbilimci’ye başkan kendilerini koruyacak böyle bir aşırı bulmakta geciktikleri için çıkışmıştı.

* * *

Başbilimci, Başkan’ın huzuruna çıktığında mutluydu:

— Aşı tamam, sayın Başkan. Her türlü kontrolü yaptık. Sizden başlayabiliriz.

Başkan yine de ikircikliydi:

— Kesin olarak emin misiniz?

— Kesinlikle eminiz, efendim.

— Büyük dost devletin onayını da aldınız mı?

— Aldık efendim.

Başkan'ın bu son sorusu yersiz ve anlamsızdı. Çünkü zaten kendisine söz konusu aşının işe yarayacağını bildirmişlerdi.

Başkan düşündü: Nasıl olsa kaçınılmaz son yaklaşmaktaydı. Başbilimci'ye ve büyük dost devlet yöneticilerine güvenmekten başka çare yoktu.

Başkan:

— O zaman vakit geçirmeksizin ve protokol sırasına göre aşı işlemine başlañsın. Aşılar bitince hemen kimyasalı yayarız.

Öyle de yapıldı.

Ne var ki, başkan ve adamları o büyük devletin “dostluk”unun gerçek bir dostluk olduğuna inanmakta ne büyük bir yanılgıya düştüklerini bir türlü anlayamayacaklardı. Çünkü, büyük “dost” devletin bilimcileri, aşının formülü ile gizlice oynamışlar, an-

cak geçici bir süre etkili olabilmesini sağlamışlardı...

DEMOKRASİ UĞRUNA

Uzunca bir süredir Birleşmiş Milletler çatısı altında bir federal devlet olarak birleşmiş olan Dünya devletlerinin Bakanlar Kurulu, Başbakan Dickinson'un başkanlığında olağanüstü toplanmıştı. O gün gündemde yalnızca Galaktik Birlik'e girmek için Birlik'in öne sürdüğü yeni koşullar görüşülecekti. Galaktik Birlik, söz konusu koşulları, bir durum saptaması raporuna ekli olarak Dünya Federasyonu'na göndermiş bulunuyordu.

Dünya Federasyonu'nun Galaktik Birlik'e kabul edilmek için Birlik'e yaptığı başvurunun üzerinden yaklaşık yüz dünya yılı geçmişti. Bu süre boyunca Dünya'da çeşitli hükümetler gelmiş geçmiş, bunlardan kimi "teslimiyetçi" tutum içinde olurlarken, kimi de Galaktik Birlik'e girmek için "onurlu" bir yol izlediklerini öne sürmüş, ama özünde hiçbir şey değişmemişti. Birlik, hep yeni yeni koşullar öne sürüp durmuş, Dünya hükümetleri de bu koşulların gereğini yerine getirmek için çabalayıp durmuşlardı. Şimdi sıra, "Siyasal Sistem Faslı"nın müzakeresine gelmişti. Bu kere federe devletlerin seçim sistemlerinin ve demokrasinin tümüyle kaldırılması, böylece temelden bir siyasal rejim değişikliği isteniyordu.

Toplantıyı açan ve Amerikalı olan Başbakan (başbakanların Amerikalı olmaları bir gelenektir), Türk olan Adalet Bakanı'ndan Galaktik Birlik'in "Durum Saptama Raporu"nu okumasını istedi. Dünya Federasyonu'nun kurulmasından önceki yıllarda Türkiye'de başlayan ve hâlâ süren "Ergenekon" adı verilen soruşturmalar ve davalar o denli başarılı olmuş, dünya hukuk tarihine altın harflerle yazılmıştı ki, Federasyon'un Adalet Bakanları'nın da hep Türkiye'den olmaları bir gelenek durumuna gelmişti.

Adalet Bakanı Abdullah Dümdüz, Rapor'u okumaya başladı:

"Galaktik Birlik'e kabul isteğinde bulunan Dünya Federasyonu'nun Birlik düzenine ve kazanımlarına uyum sağlaması bakımından yeryüzünde görevlendirilen temsilcilerimiz, uyum müzakerelerinin ikinci aşamasına geçebilmek için Dünya'da 'demokrasi' adı verilen siyasal rejimin bütün Dünya Federe Devletleri'nde aşağıda belirtilen nedenlerle sona erdirilmesi gerektiğini bildirmişlerdir. Belirtilen bu nedenler, Galaktik Birlik Merkez Yönetimi tarafından yerinde ve doğru bulunmuştur...."

Bakan Dümdüz, okuduklarına inanamıyordu. Bakanlar Kurulu'nun bütün üyeleri de şaşkınlık içindeydiler. Her kafadan bir ses çıkmaya başlamıştı.

Başbakan Dickinson, sesini yükselterek Kurul'da düzeni sağlamaya çalıştı:

—Arkadaşlar! Lütfen sessiz olalım, kendinize gelin!

İçişleri Bakanı Fransız LeBon, arkadaşlarının duygularını da dile getirerek ve âdeta bağırarak:

—Ama nasıl olur! Demokrasi insanlığın binlerce yıllık idealidir! Bizler bu yollarda beraber yürüyerek bugünlere getirdik Dünya demokrasisini! Şimdi birden nasıl vazgeçeriz!? Olacak şey mi? Hem sonra Dünya halklarına bunu nasıl kabul ettirebiliriz? Tanrı korusun, Dünya'da anarşi çıkar! Kaldı ki, hadi diyelim demokrasiden vaz geçtik, yerine neyi geçireceğiz? Neyi geçirebiliriz? Daha ileri ve insana daha yaraşır rejim bir var mı ki! dedi.

Başbakan:

—Hele biraz sabırlı olun arkadaşlar! Rapor'u sonuna kadar bir görelim, ondan sonra, nasıl bir yol izleyeceğimizi kararlaştırırız...

Dümdüz, okumayı sürdürdü:

"Dünyada demokrasi adı verilen sistemden vaz geçilmesini gerektiren nedenler:

1-Bu sistem, öncelikle bir bölüm Dünya vatandaşlarının oy vererek kendilerini temsil ettiklerini varsaydıkları ve kendilerini yönetecek kişileri seçmeleri temel

ilkesine dayanmaktadır. Böylece, Dünyalılar, yönetimin halkın iradesini temsil ettiğini düşünmektedirler.

Ancak,

a) Dünyada herkes seçmen değildir. Bir kere belirli bir yaşta olmak koşulu aranmaktadır. İkincisi, yasal kısıtlılık nedeniyle oy kullanma hakkından yoksun bırakılanlar vardır. Bu nedenle, seçmen olmak bakımından bunlar "halk"tan sayılmamaktadır. Oysa, kavramsal olarak "halk" demek, bütün "halk" demektir. Bu nedenle, salt bu açıdan Dünyalılar'ın mantık yapısı Galaktik Birlik vatandaşlarının mantık yapısı ile uyum içinde değildir.

b) Öte yandan, belirli bir seçim bölgesinde en çok oyu alan kişi, temsilci olarak seçilmiş varsayılmaktadır. Bu nedenle de, halkın iradesini temsil ettiği söylenen kişiler, yalnızca bir bölüm halkı 'temsil' edebilmektedirler. O zaman, 'halkın bir bölümü', 'halkın bir bölümü' demek olduğundan ve halkın bir bölümü 'halk' kavramı kapsamı dışında kaldığından, durum bu olunca da 'bir bölüm insan'a 'halk' denilemeyeceğinden, Dünyada uygulanan sistemde 'halk iradesi' söz konusu değildir.

Bu nedenlerle, aşağıda belirtilecek öteki nedenler saklı kalmak üzere, D.F.'nun ya bu temel ilkeye dayanan demokrasiden vaz geçmesi ya da gerçekten 'halk iradesi'ne dayanan bir sistemi bulup yürürlüğe koymaları gerekmektedir..."

Savunma Bakanı Rus Nikolai Nikolayeviç, kendini tutamayarak,

—Ne saçmalık! Bunlar delirmiş yahu! dedi.

Dışişleri Bakanı İngiliz Keith Brown, Rus'u yanıtladı:

—Delirmiş melirmiş, biz Galaktik Birlik'e girmek istiyor muyuz, istemiyor muyuz? İstiyorsak, adamların dediğini yapmak zorundayız.

Başbakan:

—Sayın Adalet Bakanı, lütfen okumaya devam edin!

Bakan Dümdüz, şaşkınlıktan ara sıra tekleyerek Rapor'u okumayı sürdürdü:

"c) Dünyada demokrasi denen sistemde aday adayı olabilmek bile, aday adayının kendisini aday adayı götsercek siyasal partiye ödeyeceği miktar, propaganda masrafları, seçmenlere rüşvet sayılabilecek armağanlar v.b. yüzünden büyük para gerektirmektedir. Bu nedenle, ancak parası olanlar aday adayı olabilmektedir. Bunun dışında da yoksul kişilerin aday olabilmelerinin önünde çok sayıda başka engel de bulunmaktadır. Dolayısı ile, temsilcilerin kendi içinden çıkaracağı ve ülkeyi yönetecek hükümet de varsıl kişilerden oluşmaktadır. Bunun adı oligarşi, yani bir azınlık yönetimidir. Tüm Galaksimizde çok eskiden olduğu gibi şu anda Dünya'da üretim araçları üzerinde özel mülkiyet vardır ve gelir dağılımı eşit değildir. Bu yüzden çok az sayıda varsıl kişi varken, kitleler ya yoksul ya da yarı yoksuldur. Oysa, demokrasinin

halkın yönetimi olduğu öne sürölmektedir. Bu nedenle evrensel akıl ve mantığa aykırı olan bu çelişkinin ortadan kaldırılması gerekmektedir....”

Bu noktada Dünya Federasyonu Bakanlar Kurulu’nda derin sessizlik salonu kapladı. Gerçekte bu, Rapor’daki bu son saptamanın doğruluğunun sessiz bir haykırışıydı. Sonra herkes birden konuşmaya başladı:

— Yok canım, ne münasebet!

— Ne saçmalık!

— Bir de bu eksikti!

— Adamlar çıldırmış!

— Bunlar servet düşmanı!

Besbelliydi ki, bu sırada Bakanların aklından bankadaki hesapları, köşkleri, yalıları, karılarının mücevherleri geçiyordu...

Dickinson, yeniden düzeni sağlamak için,

— Susalım beyler, lütfen!

diye bağırdı.

— Soğukkanlı olmalıyız! Önemli olan, onların haklı ve doğru olmaları değil, bizim ne yapacağımız, ne karar alacağımızdır. Unutmayalım ki, bizim alacağımız karar, Parlamento’daki tartışmalara da yön verecek... Sayın Dümdüz, devam edin lütfen.

“d) Her şeyin ötesinde, hükümetler parlamentoda çoğunluğu elde etmiş olan partinin üyeleri arasından kurulduğundan ve güvenoyu aynı parti üyelerince verildiğinden, uygulamada iktidar partisinin başkanı....”

“....Bakanlar Başbakan tarafından seçilip onun buyruğu dışına çıkamadıklarından....”

Bu kadarı da fazlaydı doğrusu...

Hollandalı İletişim Bakanı Kopt sesini duyurmayı başararak:

—Adamların ne yapmak istedikleri anlaşılıyor, dedi, Dünya’yı anarşiye sürükleyecek bunlar...

Pratik zekâsıyla ünlü Ulaşım Bakanı İtalyan Pirelli, Başbakan’a sordu:

—Peki, Dünya’da artık kırıllıklar, şeyhlikler gibi rejimlerin ortadan kaldırıldığından, onların yerine demokrasilerin geçirildiğinden Rapor’da hiç söz edilmiyor mu?

İtalyan’ı, Başbakan’dan önce Rapor’un sayfalarını karıştırmakta olan Türk yanıtladı:

—Bakın şurada, ona değinilmiş, deniyor ki, *“Her ne kadar Dünya’da artık kırıllıklar, şeyhlikler kalmamış, bu ülkeler demokratikleştirilmişlerse de, değişen yalnızca iktidardaki kişiler olmuş, demokrasi maskesiyle eski toplumsal düzen sürdürülmüştür. Kaldı ki, eski rejimler açıktan açığa halkı sömürdükleri halde, şimdi de-*

mokratik denen rejimlerde bu sömürü demokrasi aldatmacasıyla gözlerden saklanmaktadır...."

Rapor'un geri kalan bölümlerinde, kitle iletişim araçlarının sermayedarların elinde olduğu, bu nedenle de seçmenlerin oligarşiyi demokrasi sanmaları için yoğun bir propaganda yapıldığı; eğitim de fırsat eşitliği olmadığı gibi eğitim programlarının da koşullandırıcı olduğu v.b. durumlar söz konusu edilmekte, bunların da Dünyalılar'ın tanımladığı "demokrasi" kavramına, bilinçsiz bir seçmen kitlesi yarattığı için, tümüyle ters düştüğü belirtiliyordu.

Rapor'un Sonuç bölümünde, Dünya'daki demokrasinin demokrasi olmadığı için, Galaktik Birlik'e Dünya'nın kabul edilebilmesi için demokrasi denen bu sistemden vaz geçilmesi ve Galaktik Birlik ülkelerindeki sisteme bir an önce geçilmesi gerektiği bildirilmekteydi.

O gece, Dünya Federasyonu Bakanlar Kurulu'ndaki görüşme ve tartışmalar geç saatlere kadar sürdü, sonunda Galaktik Birlik'e girme isteminden vaz geçilmesine oybirliği ile karar verildi. Parlamento'da da bu karar onaylandı.

Bu karar, Dünya kamuoyuna Dünyalılar'ın demokrasiye olan bağlılığının, aşkının gereği olan en "onurlu" davranış olarak duyuruldu.

Böylece, Dünyalılar, evren tarihinin kaydettiği ve Galaktik Birlik'te yaşama geçirilmiş olan en insancıl, en eşitlikçi, en ussal, en bilimsel ve hiç siyasal olmayan sistemin dışında kalmış oldular.

İşin ilginç yanı, Dünyalılar, Galaktik Birlik'te başarılmış olan bu sistemin ne olduğunu hiç bilemediler, bilmek bile istemediler. Dünya demokrasisinden daha ileri, daha yetkin ne olabilirdi ki!...

AVRUPALI KİMLİK STANDARDI

Avrupa Birliği üyesi devletler, federal bir devlet çatısı altında birleşmeyi çoktan gerçekleştirmişler ve Birleşik Avrupa Devletleri (B.A.D.) adını almışlardı. Ancak, ister sorumlular ve yetkililer olsun, isterse sıradan vatandaşlar olsun, herkes çok iyi biliyordu ki, B.A.D.'nin yaşayabilmesi, Avrupalı kimliğinin varlığını sürdürmesine bağlıydı. Bu nedenle de, yeni devletin birinci sırada önem verdiği işlerin başında, Avrupalı kimliğinin korunması, geliştirilmesi gerekiyordu. Bu amaçla, Avrupalı Kimliğini Koruma-Geliştirme Bakanlığı (A.K.K.G.B.) kurulmuş, bu Bakanlığa olağanüstü yetkiler de verilmişti.

Bakanlık, “Avrupalı, kimdir?” sorusuna kesin bir yanıt aramakla işe başlamıştı. Soru, bir yandan B.A.D. vatandaşlarına sorulurken, bir yandan da yanıt vermeğe gönüllü olacak başka devlet vatandaşlarına da soruluyordu. Böylece, bir yandan bir Avrupalı'nın kendisini nasıl tanımladığı, bir yandan da başkalarının “Avrupalı” denince ne anladıkları saptanacaktı.

Ne ki, A.K.K.G.B.'nin bu çabası, eleştirilere uğramakta gecikmedi: Tüm dünya “Avrupalı” nedir, kimdir pekâlâ biliyordu; araştırma, bilinmeyen bir

konunun ya da olayın ortaya çıkarılması için yapı-
lırdı, apaçık ortada olan bir şeyi araştırmak, bu
amaçla şuna buna avuç dolusu para samak olacak
şey değildi! Hele, bir Avrupalı'ya "Sen kimsin?"
diye sormak kadar abes bir şey olamazdı!...

Alman kökenli bir bilimci olan Bakan, tüm
eleştirileri soğukkanlılıkla karşıladı, ancak neden
böyle bir araştırmaya gerek duyduğuna ilişkin bir
açıklamada bulunmadı. Bununla birlikte, medyada
yer alan şu sözü, eleştirilerin dozunun azalmasına
neden oldu:

—Hele bir tüm yanıtlar gelsin, o zaman konu-
şalım bu konuyu...

* * *

Yanıtlar gelip de sınıflandırıldığında tüm Ba-
kanlık bürokrasisi ve uzmanları, deyim yerindeyse,
"dehşet" içinde kaldılar. Yanıtları sınıflandırmak
neredeyse olanaksızdı, o kadar çok "Avrupalı" nite-
lemesi vardı ki!... Bir benzetme yapmak gerekirse;
durum, körlerin fili tanımlaması gibiydi...

Bir tek Bakan, pek şaşırmış görünmüyordu.
Bakanlık'ta yanıtları değerlendirmek üzere yapılan
ve uzmanların katıldığı bilimsel toplantıyı açış ko-
nuşmasında bu sonucu neden olağan karşıladığını
açıklarken dedi ki:

—Herkes ve hatta konunun uzmanı olmanıza karşın sizler, “Avrupalı” denince içinde bulunduğumuz zaman diliminde sokaktaki, çarşıdaki, işteki “Avrupalı”yı görüyorsunuz. Bu “Avrupalı”, tüketim ekonomisinin kısıkcı ve medyanın koşullandırması altında zorla bir kalıba dökülmüş insandır. Bu kalıp içinde sıkışıp kalmıştır. Kalıp içinde sıkışmaktan bir parça olsun kurtulursa, değişik tiplerde “Avrupalı” ile karşılaşacağımız kuşkusuzdur. Sorduğumuz soruya vatandaşlarımızca verilen yanıtların bir bölümü, gerçekte bu kalıptan soyutlanmış bir “Avrupalı” nitelemesidir, başka bir deyişle bir Avrupalı tipi özleminin dile getirilişidir. Ama bu özlem bireyden bireye daha başka nedenlerle de değişiklikler gösterdiğinden yanıtlarda da bu kadar çok çeşitlilik olmuştur. Bir neden, budur.

Baş uzman söz aldı:

—Ama Sayın Bakanım, bu nasıl olur? Bugün biz Avrupalılar bir kalıba dökülmüş insanlar mıyız? Böyle bir şey hiç olanaklı mı?

Alman kökenli Bakan, sesinde o zaman dikkatlerden kaçan ama sonradan kimilerinin ayırdına varacakları belli belirsiz bir heyecanla Baş Uzman'ı yanıtladı:

—Bakın, size somut bir örnek vereyim. Biz, Almanya'da Naziler döneminde bunu yaşadık. Bazı

çürükler dışında, ki onlar da çabuk ayıklanmıştı, tüm Alman ulusu bir kalıptan çıkmış gibiydi.

Baş Uzman dayanamadı:

—Ama Sayın Bakanım, o zaman Almanya’da faşizm vardı...

Bakan, bu karşı çıkışı yanıtsız bırakarak konuşmasını sürdürecekti. Bu sırada genç uzmanlardan İtalyan kökenli Pietro Giovanni’yi derin bir düşünce almıştı, daha doğrusu kaygılanmıştı: Yoksa, Bakan, bugünkü ve varlığını öne sürdüğü “kalıp” yerine, yeni ve daha başka bir “kalıp” mı önerecekti? Acaba, bugünkü “kalıp” Bakan’a yetersiz mi geliyordu?

Bakan, devam etti:

—Biz Avrupalılar’ın kökeni ayrı ayrı etnik guruplardır, kabilelerdir. Ama Avrupalılar, yeryüzünde uluslaşmanın öncüleri olmuşlardır. Her etnik gurubun ve arkasından da her ulusun kendine özgü çıkarları ve kimliği olduğu bilinmeyen bir gerçek değildir. Avrupa uluslarının her birinin kesin çizgilerle birbirinden ayrı kimlikleri bulunduğunu da bilmeyen yoktur. Bu yüzden değil midir ki, Fransızlar, İngilizler, İspanyollar, İtalyanlar, Almanlar, İsveçliler v.b. yüzyıllarca birbirleri ile savaşmışlardır. Bütün bu gelişmeler yok sayılamaz. İnsanlar gibi, ulusların da kimliklerini geçmişleri belirler. İşte,

bugün çarşıda pazarda, işte B.A.D. vatandaşı Avrupalılar birbirlerine benzeseler de, ortak bir kimlik altında birleşmiş gibi gözükseler de, bu durum, belirttiğim gibi, zorla bir kalıba sokulmanın sonucudur. Ekonomik krizler, medya patronlarında değişiklik gibi nedenlerle, her zaman eski ulusal kimliklerimizin ön plana çıkması olasıdır. Bu, ise B.A.D.'nin sonu olur. O halde, yapmamız gereken şey, başarmamız gereken iş, sarsılmayacak, kriz anlarında çözülmeyecek, medyanın koşullandırmasından etkilenmeyecek bir "Avrupalı" kimliği yaratmaktır.

Bakan'ın konuşması alkışlarla karşılandı. Bakan'ın önerisi üzerine de, belirtilen özelliklere sahip bir "Avrupalı Kimliği Standardı" saptanması için çalışmalara başlanmasına karar verildi.

* * *

Bilim adamları ve uzmanlar, Bakan'ın çıkardığı olumsuz sonuca karşın ve en bilimsel yöntem olduğunu da düşündükleri için "Dün, bugünü belirler" ilkesinden kalkarak, Avrupalı ulusların geçmişinde ortak olan ne varsa onu bulup çıkarmaya çalıştılar. Böylece, bu ortak geçmiş üzerinde yeni bir ortak kimlik geliştirilebilirdi. Ancak, Bakan haklıydı. Güya Avrupalılar Hristiyan'dı ama Avrupa tarihinin sayfaları kanlı din ve mezhep kavgaları ile doluydu. Öylesine ki, Roma İmparatorluğu'nda Mar-

cus Aurelius'un 19 yıl süren imparatorluğu sırasında öldürülen Hristiyan sayısı doruğa ulaşmıştı ama Fransa'da mezhep çatışması yüzünden bir gecede öldürülen Hristiyan sayısı bundan fazlaydı. Orta Çağ'da bütün Avrupa'yı saran köylü ayaklanmaları, feodal aristokrasi ile burjuvazinin kapişması, Papalık ile kıralların savaşımlı, arkasından işçi hareketleri, kısacası sınıf kavgaları, Engizisyon, yakılan aydınlar ve kitaplar, Avrupa'nın ortak tarihinin bir başka yüzüydü. Hele Birinci ve İkinci Dünya Savaşları... Ayrıca, Avrupa, Irkçı kuramların anavatanı olmakla kalmamış, uygulamada da öncülük yapmıştı. Adam Smith de, Karl Marks da Avrupalıydı!... Tüm bunlara karşın, Avrupalı ulusların bir ortak yönü vardı: Emperyalizm, sömürgecilik...

Hayır, bu yöntemle bir ortak kimlik oluşturamazdı! Akıllarına başka bir şey de gelmiyordu.

Bilim adamları ve uzmanlar, çaresizlik içinde bir raporla durumu Bakan'a bildirdiler.

* * *

Bakan, Bakanlığına bağlı tüm bilimcilerin ve uzmanların katıldığı ikinci toplantıyı açış konuşmasında dedi ki:

—Olumlu bir sonuca varamayacağınızı biliyordum. Fakat, önce ikna olmanızı istedim. Gerçekten de, Avrupalı olarak geçmişimizi temel alan

ve B.A.D.'ini yaşatacak bir ortak Avrupalı kimliği oluşturmamız olanaksızdır. Bugünkü ve görünüşteki Avrupalı kimliğimiz ise, bir aldatmacadır, geçicidir, pamuk ipliğine bağlıdır. Kaldı ki, sınıfsal çatışma nedenleri, bugün için geri planda gibi dursa da, her an söz konusu olabilir. O nedenle, ilk yapmamız gereken iş, hemen her alanda bir kimlik standardı ortaya koymaktır. Her alanda derken, günlük davranış biçimlerinden, giysilerden yemeğe içmeğe, sanata, yazına, aklınıza ne geliyorsa yaşamın her anına kadar geçerli olacak standartlardan söz ediyorum. Bunları biz bulacağız, formüle edeceğiz. Bu kimlik standartları elbette uygarlığımızın bugünkü düzeyine uygun olmalıdır. İkinci aşama ise, çıkarılacak bağlayıcı yasalarla, eğitim ve propaganda yolu ile ve her türlü kamuoyu oluşturuvcu yöntem ve araçla bu standartları yaşama geçirmektir. Bu arada, doğal olarak, bu standartların dışına çıkacak olanları caydırıcı ve cezalandırıcı yasal önlemler de almak gerekmektedir.

Pietro Giovanni, "Kaygılanmakta haklıymışım" diye düşündü, "Bakan yeni kalıplar oluşturmamak. Ama acaba neden tüm Avrupalılar'ın geçmişten günümüze belki de tek ortak yönleri olan emperyalist ve sömürgeci olmayı B.A.D.nin geleceğini güvence altına alacak Avrupalı kimliği için önermedi!? Öyle ya günümüzün Avrupa işçi sınıfı bile

emperyalizmin nimetlerinden yararlandığı için bu ortak kimlik içinde!”

Bakan, bu planının esin kaynağının devletin daha Avrupa Birliği aşamasında ortaya atılmış olan “AB kazanımları”, “AB standartları” uygulamaları olduğunu da açıkça dile getirmekten çekinmedi. Bugünkü önerisi, bu uygulamaların biraz daha geliştirilmiş biçimiydi.

Bu noktada Baş Uzman, arkadaşlarının adına da konuştuğu belirterek cesaretle Bakan’a karşı çıktı:

—Fakat Sayın Bakanım, Avrupa Birliği dönemindeki o standartlar ve uygulamalar, geçmişimizin, birikimlerimizin bir sonucuydu. Şimdi ise siz, geçmişten soyutlanmış, yepyeni standartlar getirmek istiyorsunuz.

Bakan, böyle bir karşı çıkışı bekliyormuşçasına ve hiç tedirgin olmadan dedi ki:

--Doğru söylüyorsunuz. Ama şunu unutmayın: Geçmiş geçmiştir, önemli olan gelecektir. Geçmişe saplanıp kalırsanız, geleceği yitirirsiniz. Kaldı ki, o günlerde sözünü ettiğiniz standartlar geçmiş yaşatmaya değil, geleceğe yönelikti. Onlardan amaç, B.A.D.’ni kurabilmektir. Bu amaç gerçekleşmiş, o standartlar da artık işlevlerini yitirmişlerdir. Bu gerçek, Sayın Devlet Başkanımız ve Başbakanı-

mız tarafından herkesten önce görülmüş, konu partimizin üst yönetimine Başbakanımızca getirilmiş, orada da görüşülüp tartışılmış, yeni standartlar konulması uygun görülmüştür. Bendeniz bu gelişmeler sonucunda görevlendirilmiş bulunuyorum. Görevim, sizlerin yardımıyla yeni standartları formüle etmektir.

Pietro Giovanni, “Tamam” dedi içinden, “konu anlaşıldı, artık hiç kimsenin bir itirazı olamaz. Ama şu emperyalizm konusu neden hiç değinmiyor ki!”

Giovanni, artık iyice rahatsız olmuştu. Dayanamadı. Gençliğinin de verdiği cesaretle Bakan’a sormaya kalkıştı:

—Sayın Bakanım, emperyalist olmak tüm Avrupalılar’ın ortak bir yönü ise, bugün neden....

Bakan Giovanni’nin sözünü bitirmesine fırsat vermedi:

—Bakın genç arkadaşım, yanıyorsunuz. Avrupalı hiçbir zaman emperyalist olmamıştır. Bizim yaptığımız Tanrı’nın unuttuğu, uygarlıktan nasibini alamamış o geri ülkelerin insanlarına uygarlık ve düzen götürmektir. Bu Tanrısal bir misyonumuzdu. Hâlâ da elimizden geldikçe bu misyonumuzun gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz.

Bakan, tüm soğukkanlı kişiliğine karşın yine de belli belirsiz sinirlenmişti:

—Uzman arkadaşım, adınız ve görev yeriniz nedir?

--Pietro Giovanni efendim, 3.Daire'de çalışıyorum.

—Güzel! Neyse, konuya dönelim. Evet, oluşturacağımız standartlar, “yeni” olacaktır. Ancak, bu yöntemin yeni olduğu söylenemez. Çok iyi bildiğiniz gibi Batı uygarlığının temelini eski Yunanlılar atmıştır. Bu açıdan biz onların mirasçısı ve günümüzdeki temsilcileriyiz. Eski Yunan'ın en büyük düşün adamı ise, yine bildiğiniz gibi, Platon'du. İşte, şimdi bizler de bu büyük adamın yolunu izleyeceğiz. O da “Devlet” adlı yapıtında, Atina devletinin güven içinde yaşamını sürdürebilmesi için birtakım standartlar önermişti. Onun bu önerileri uygulamaya geçirilemediği içindir ki, o görkemli Atina devleti güçsüzleşmiş, sonunda da Roma'nın gölgesinde silinip gitmiştir. Günümüzün Roma İmparatorluğu olan A.B.D.'nin gölgesi üzerimizdedir. Eğer biz Avrupalılar da silinip gitmek istemiyorsak, Platon'a kulak vermeli, onun yaktığı ışığı izlemeliyiz.

Bakan'ın bu son sözleri bilimciler ve uzmanlar

tarafından alkışlarla karşılanacaktı!...

* * *

Öyle de yapıldı.

Eğitimden başlandı işe. B.A.D.vatandaşlarına öngörülen kimlik standardına aykırı olabilecek her şey ders programlarından çıkarıldı. Çocuklarda karakter zayıflığına yol açacağı düşünülen her türlü yazın ve müzik yasaklandı. Eğitimde ve devlet yönetiminde “yalan” a yer verildi. İnsanların ne yiyecekleri ve ne giyecekleri belirlendi. İnsanların neye inanacakları değilse de, neye inanamayacakları devletçe saptandı. Hıristiyanlık, açıkça dile getirilmese de, insanları birleştirici bir bağ ve dahası Avrupa uygarlığının temeli olarak görüldü. Gerçi, yazın, sanat ve müzik yapıtları için kısıtlayıcı kurallar konulmadı ama B.A.D.’nin ideolojisine uygun yapıtlar her açıdan desteklenirken, bu çizgide olmayanlar dışlandı. En önemlisi, Avrupalı’nın kendisini ve kendisine ait her şeyi âdeta kutsamasına karşılık, başkalarını ve başkalarına ait her şeyi aşağı görmesi olağan bir duruma getirildi. Avrupalı’nın geçmişteki köleleştirme, Engizisyon, soykırım, sömürgecilik gibi tüm utanç verici davranışlarından ya hiç söz edilmedi, ya da söz edilmek zorunda kalındığında uygarlık tarihinin birer aşaması gibi gösterildi ve bunun yanı sıra da “En iyi savunma saldırıdır” anlayışla başka ulusların geçmişleri didik didik edile-

rek olumsuz ne varsa ortaya döküldü, kınandı. Hatta kendi ülkelerini eleştirip kınayan yabancılar ödüllendirildi. Kısa sürede oluşan bu yeni “Avrupalı kimliği”ni özümseyemeyen B.A.D. devleti vatandaşları olan yabancılar ise, vatandaşlıktan çıkarıldı, ülkelere gönderildi. Ve standart belirlemeleri böylece sürdü gitti...

Sonunda tek tip bir “Avrupalı” ortaya çıkmış oldu. Bu tek tip Avrupalı’nın yaşam biçimi, davranışları, değer yargıları, eski deyişler bir bakıma yeniden canlandırılarak, “B.A.D. Kazanımları” ve “B.A.D. Standartları” olarak adlandırıldı.

* * *

Bakanlık’taki işine uyduruk bir gerekçe ile son verilmiş olan Pietro Giovanni ve onun gibi düşünen az sayıda kişi, B.A.D. olup bitenleri, “totalitarizm” ve “faşizm” olarak görmekteydi. Kaldı ki, açıkça Platon’dan esinlenilmiş değil miydi? O Platon ki, totalitarizmin düşünsel öncüsüydü. Üstelik, A.B.D. bir yana, tüm dünya halklarına da, onları aşağılamakla, haksızlık edilmekteydi. Artık, öyle bir duruma gelinmişti ki, böyle düşünmek bile suç gibi görülüyordu; yakında “gibi” olmaktan çıkarılacağı ve cezalandırılacağı da kuşkusuzdu.

Kendisi arkadaşlarıyla gizlice dertleşirlerken, Giovanni:

— Bakın, size bir şey okuyacağım, dedi.

Ve eline aldığı kitabın bir sayfasını açtı, üzüntülü bir sesle okumaya başladı:

“Avrupa’nın....İdeallerindeki müthiş miktarda kalpazanlıktan da, ruhun en güçlü ateş suyundan da; böylece itici, kötü kokan, kalles, her yerde alkolik havadan da başka bir şeye gereksinimi yok. Bilmek isterdim, kaç gemi yükü yalancı idealizmin, dinsizlik giysileri, büyük laf zırlıtısı; kaç ton şekerlenmiş manevî kılıkta sempati....; ruhsal olarak çıplak ayaklı olanlara yardım etmeye hazır kaç soylu öfke’nin uzun ince yürüme sopası; bugünün havasının yeniden temizlenmesi için kaç Hristiyan ahlâk idealinin komedyeni, Avrupa’dan ihraç edilmek zorundadır....”

Arkadaşları hep birden üstelediler:

— Tanrı aşkına, kim yazmış bunu?

— Nietzsche. “Ahlâkın Soyküyüğü” kitabında* geçiyor bu sözler. Ama durun bir dakika... “Güç İstenci” kitabında da “Gelecekteki Avrupalı’nın topyekûn görünümü” çerçevesinde Avrupalı insanı “....en zeki köle hayvanı”** olarak nitelendiriyor. Ya buna ne dersiniz?

*Çev. Ahmet İnam, Gündoğan yyn., Ankara, 2000, s.147-149.

**Çev.Sedat Umran, Birey yyn., İstanbul, 2002, s.427.

SEÇİM ÇALIŞMASI

A. Partisi, genel seçimleri kazanmış, hükümeti kurmuş ve parlamentodan güvenoyu da almıştı. Ancak, parti genel başkanı ve yöneticileri, bu seçim zaferinin o sıra geçerli olan toplumsal ve siyasal koşullar yüzünden olduğunu, başka bir deyişle de bir toplumsal tepkinin kendilerini iktidara taşıdığını çok iyi biliyorlardı. Çok geçmeden seçmenin desteği kalkacaktı. Önlerinde çözülmesi gereken yaşamsal ülkesel sorunlar vardı. Bunların çoğunun üstesinden gelmelerinin olanağı bulunmuyordu. Oysa, seçmen, o güne değin öteki partiler sırayla hükümet kurmalarına karşın bir başarı sağlayamadıkları, buna karşılık A. Partisi henüz iktidarda denenmemiş yeni bir parti olduğu için belki sorunları çözer umuyla ona oy vermişti. Aynı desteğin gelecek seçimlerde elde edilmesi olanaksızdı. O halde sorunları çözerek seçmenin oyunu kazanmak yerine, daha başka bir şeyler yapılarak gelecek seçimler garanti lenmeliydi.

Parti başkanı, kendisi pek de kültürel ve bilimsel birikimli değilse de, bilim adamlarından yararlanmayı iyi biliyordu. Zaten seçim propagandalarında da onlardan yararlanmıştı. Bu arada, seçimlerde danışmanlık yapmış olanlardan bir siyaset bilimi ve bir de sosyal psikoloji profesörünün öte-

kilerden daha başka ve daha yetenekli olduğunu gözlemlemişti. Her ikisi de yüksek lisans ve doktora ralarını A.B.D.'de yapmışlar, yurda döndükten sonra da zaman zaman Amerikan üniversitelerinden verilen burslarla yine orada bulunmuşlardı. Onlara güvenebileceğini anlamıştı. Hükümeti kurar kurmaz ikisini de başbakanlığa çağırdı.

—Sizlerden isteğim, dedi, öncelikle bu seçim sonuçlarını temel alarak seçmen davranışlarının bir analizini yapmanız. Buna dayanarak da, önümüzdeki seçimleri kazanmak için seçmenleri nasıl etkilememiz gerektiğini bulmanız. Bunun için uygun bir ödenek ayrılacak. Ayrıca, bir ekip de kurabilirsiniz. Ancak, bu çalışmalarınız, rutin danışmanlık gibi gözükmeli. Gerçekte yaptığınız işi kimse bilmemeli. Ekibinizi de ona göre kurmalısınız.

Her iki profesör de bu görevi seve seve kabul ettiler. Zaten Amerika'daki eğitimleri ve çalışmaları da doğrudan doğruya bu konudaydı.

* * *

Son zamanlarda televizyonlarda gösterilen filmlerin ve belgesellerin konuları, yeryüzündeki yaşamın ne denli pamuk ipliğine bağlı olduğu ile ilgili olmaya başlamıştı. Yeryuvarlığının ortasının bir ateş topundan oluştuğu, insanların bunu saran ince bir kabuk üzerinde varlıklarını sürdürdükleri,

ateş topunun çekirdeğinin dengesiz olduğu, her an patlayabileceği konusunu işleyen filmler ve belgeseller birbirini izlemeye başlamıştı. Doğal olarak filmler ve belgeseller hep Amerikan yapımıydı. Bir o kadar da yine Hollywood yapımı filmler ve belgeseller, dünyayı çevreleyen atmosferin nasıl bizi göktaşlarından, güneşin yaydığı radyasyondan korumak için yetersiz olduğunu, üstelik ozon tabakasının delindiğini, dünyanın bir kozmik yıkımın eşiğinde olduğunu işleyip durmaktaydı. Kısacası, insanlığın sonu yaklaşmaktaydı. Bu gösterimler, konuya karşı kamuoyunda giderek artan bir kaygının yanı sıra büyük bir ilgi de uyandırmakta gecikmeyecekti. Bu ilgi de ister istemez bilim adamları ile konu üzerinde söyleşiler yapıp yayınlanmasına, konferanslar verilmesine, açık oturumlar düzenlenmesine yol açtı. Özellikle de Amerika'dan kalkıp gelen bilim adamlarının konferansları yoğun bir ilgi çekiyordu. Sonunda iş o duruma gelecekti ki, hemen herkes yarın da dünya var olacak mı, daha kaç günlük ömrümüz kaldı diye kaygılanmaya başlayacaktı. Çoğu insan artık günlük sorunlarını, geçim dertlerini, parti çekişmelerini, ülkenin geleceğine ilişkin eleştirilerini... unutacaklar, dünyanın yazgısından kaygılanır olacaklardı. Genel kanı, yok oluşun kesin ve yakın olduğu, ancak zamanının şimdi-lik kestirilemediğiydi.

En çok kaygılanan toplumsal kesim, orta sınıftı. Çünkü medyayı en çok izleyen, konferans ve açık oturumlarla en çok ilgilenen kesim, bu sınıftı. Öte yandan, bu sınıftan insanlar anlatılanları kavrayacak kadar eğitimliydi de. Oysa, köylüler, işçiler ya da işsizler, genel olarak yoksullar, ne olduğunu tam kavrayamadıkları gibi, onlar için günlük dertler dünyanın geleceği için duyacakları kaygıdan daha ağır basıyordu. Varsıl kesime gelince, bir kere bunların bir bölümü okuması yazması kıt ve geçmişte alt sınıflardan olan kişilerdi, bozuk ekonomik düzenden yararlanarak sınıf atladıkları için, onlar da durumu kavrayacak düzeyde değildi. Zaten bütün dertleri, daha çok para, daha çok kârdı. Bunların dışında kalan ve eğitilmiş olanları ise, onlar da aynı psikolojik özelliğe sahip oldukları gibi, paranın verdiği rahatlık ve güven duygusu, gerçek anlamda kaygılanmalarını gölgelemekteydi. Kaldı ki, bu sınıftan kişiler, bilindiği üzere, en az TV izleyen, konferans ve açık oturumlara hemen hiç gitmeyen insanlardı. Sonuç olarak, bu iki sınıftan insanlar da gelişmelerden az çok etkilenmişlerdi ama, orta sınıftan olanlar için durum, giderek patolojik boyutlara varmaktaydı.

Böylece orta sınıf siyaset dışı kalmış, “depolitize” olmuş bulunuyordu. Ki bu sınıf, neredeyse tümüyle iktidar partisine karşıydı!... Artık bu sınıfın

insanlarını, ülkenin değil, dünyanın geleceği ilgilen-
dirmekteydi...

* * *

Başbakanın görevlendirdiği iki profesör ve
kurdukları ekip, seçim çalışmalarını hâlâ sürdürü-
yorlar...

DÜĞME, KUMANDA DEYİP GEÇMEYİN

Profesör A.B. ve profesör Z.Y. ilk gençliklerinden beri sıkı dostlardı. İkisi de saygın birer bilim adamıydı. Eskiden çoğu zaman bir arada olurlardı ama artık yoğun çalışmaları sık sık bir araya gelmelerini engelliyordu. Fakat, birinin ötekisine söyleyeceği bir şeyler olduğunda randevulaşıyorlar, sırayla evlerinde buluşuyorlardı. Bu buluşmalarda söz konusu olan, hep ya ortaya atacakları yeni bir tez, ya yeni bir buluş, ya da çözemedikleri ve bu nedenle de üzerinde görüş alışverişinde bulunacakları bilimsel bir sorundu. Konuştuklarını unutmamak için de her şeyi ses kayıt cihazına kaydederler, sonra da bunları saklaması için bir araştırma görevlisine verirlerdi.

Şimdi okuyacaklarımız 2010 yılı Mart ayının 28'ini 29'una bağlayan gece Profesör A.B. ve Z.Y. arasında geçen konuşmanın araştırma görevlisi T.A. tarafından yapılan bant çözümüdür. İlk kez, daha sonra elektrik kontağından çıkan bir yangında yanan "Bilim Evreni" dergisinin Haziran 2010 sayısında yayınlanmıştır.

Not: İlk konuşan, Prof.A.B.'dir

Editör

* * *

—Bak dostum, evrende her şeyin bir nedeni olduğunu, neden-sonuç bağlantısının her yerde geçerli olduğunu, hiçbir şeyin rastlantısal olmadığını, hatta rastlantı gibi görülen olayların bu özelliğinin de matematiksel olarak açıklanabildiğini sen de biliyorsun, ben de biliyorum, herkes de biliyor ama ben şimdi sana başka bir şey söyleyeceğim: İlk bakışta rastlantısal olarak görülen ama bizlerin büyük bir kolaylık ve açıklıkla aradaki neden-sonuç bağlantılarını ortaya koyabildiğimiz bazı öyle şeyler var ki, bizim saptadığımız neden-sonuç ilişkisi bir aldatmacadır! Asıl bağlantıyı gizlemek için...

—Tanrı aşkına! Hiç öyle şey olur mu? Hiç matematiğin ve fiziğin gizli amaçları bulunabilir mi? Saçmalıyorsun dostum! Hem sen nereden çıkardın bunu?

—Oluyormuş işte! Sana da kanıtlayacağım dinlersen beni...

—Canım, aslında şunu mu demek istiyorsun: Herhangi bir olayda bilimin bilinenin dışında henüz anlayamadığı daha başka yasalar mı var? Öyle mi?

—Hiç de onu demek istemiyorum. Yaşantımızda bizlerden bilinçle gizlenen amaçları elde etmeye yönelmiş neden-sonuç ilişkileri var diyorum!

—Yahu sen bilim adamısın, nasıl söylersin bunu!

—İşin püf noktası da bu ya! “Bir bilim adamı bunu nasıl söyler!” İşte, böyle düşünmemiz istendiği için, bu gibi konulara el atamıyoruz.

—O zaman ben bir istisna olayım, seni dinleyeceğim. Kanıtla bana bu söylediklerini...

—İyi de bak daha şimdiden yüzünde alaycı bir gülümseme belirdi. Sen beni tanırsın, bugüne değin hiç olmayacak bir şeyden söz ettin mi sana? Şunu bil ki, söyleyeceklerim eğer doğru ise, insanlığın evrene, dünyaya, yaşama bakış açısı değişecek, o güne kadarki tüm bilimsel temeller ve yasalar altüst olacak!

Şöyle söyleyeyim: Çok değil, 200-300 yıl önce-sine gidelim. İnsanların herhangi bir aygıtı, araç-gereci harekete geçirebilmek ya da işletebilmek için kaç düğmeğe basmaları gerektiğini düşün. Yanıtın büyük bir olasılıkla “Hiç” olacaktır, belki “bir” ya da “iki” diyebilirsin. Ne ki, Yirminci Yüzyıl’ın başına gelindiğinde bu gibi düğmelerin sayısının “on”-larla dile getirildiğini görürüz. Şimdi bir de günümüze bakalım: Hiç düşündün mü yalnızca evinde böyle kaç düğme var? “Yüz” mü, “bin” mi, “iki bin”? Basit bir gözlem ve hesap bize yaklaşık bir sayı verebilir. Bulaşık makinası, gaz fırını ve mikrodalga, tost makinası, elektrikli portakal sıkacağı, mikser, elektrik düğmeleri, aspiratör v.b.. Daha mutfaktan dışarı çıkmadan kullanmak ve ne işe ya-

radıklarını bilmek durumunda olduğumuz düğme sayısı, 50'yi bulur böylece. Banyoya geçerse, çamaşır ve kurutma makinası, saç kurutma makinası, elektrikli tıraş makinası, şofben v.b. derken bu sayı yaklaşık "75"e yükselir. Ama salona girdiğimizde, toplam sayıda birden büyük bir artışla karşılaşırız. TV alıcısı, ses düzeni, müzik seti, bunların uzaktan kumandaları, tuşlu telefon, klima ve uzaktan kumandası v.b. ile artık kullanmanız gereken düğme ve komut sayısı "250" dolayında olmuştur. Cep telefonunun, eğer bir de yeni tiplerden ise, bu sayıya bir o kadar daha eklenmesini gerektirir. Bilgisayarının yalnız ekrandaki komut sayısı yaklaşık "200"dür. Kullandığın programın akışı içindeki komutların sayısını da şimdilik "x" olarak gösterelim. Klavyedeki tuş sayısını da toplama eklemek gerekiyor. Evinde, alarm, kamera, fotoğraf makinası, digital saat v.b. de varsa, bunların düğmelerini de saymalıyız. Evden çıkıp otomobiline bindiğinde, kaç düğme/komut varsa o sayı da toplama eklenince toplam bayağı büyüyecektir. İşyerindekileri de bunlara ekleyelim...

Ne var ki, her geçen gün yaşamımıza yeni buluşlar girmekte, eski kullandığımız gereçlerin yerine de daha gelişmişleri geçmektedir. Böylece, her geçen gün bu sayı giderek artıyor.

Denilebilir ki, bu araç gereçleri kullanıyorsak, elbette onları çalıştıracak düğmeler ve kumandalar da olacaktır, bunların varlık nedeni budur.

—Doğrusu, bu kere senin saçmalamış olmanı yeğlerdim ama içime kuşku düşürdün. Biliyorum, saçmalık dediğin bir şeyin doğru olduğundan kuşkulananmaya başladığın an o şey saçma olmaktan çıkar, üzerinde durulmaya değer olur. Ama yine de diyorum ki, elbette araç gereç varsa, düğmesi kumandası da olur. Ne var bunda? Çok araç gereç kullanırsak çok düğme ve kumandaya gerek duyarız.

—Sen öyle diyorsun ama ben tasarımcı ve mühendis arkadaşlardan örnek olarak seçtiğim birkaç âletin yeniden tasarımlarını yapmalarını, fakat bu kere düğme sayısını olabildiğince az tutmalarını istedim. İnanmayacaksın: Aletlerin işlevlerinden hiçbir şey eksilmeksizin daha ilk çalışmada düğme sayısını %30 azaltmayı başardılar. Dediklerine göre, özgün tasarımı kendileri yapsalarmış, aynı işi gören araç gereç için %70 daha az düğme ve komut kullanabilirlermiş.

—Peki, sen nasıl açıklıyorsun bunu?

—Şu aşamada bir açıklamam yok. Yalnızca bu olguya dikkati çekmek ve bunun üzerinde herkesin düşünmesini sağlamak istiyorum. Şu ana kadar saptayabildiğime göre; bir kere çok gereksiz şeyler

üretiyoruz, aynı işi yapacak çeşitli gereçlerimiz var, böylece düğme ve komut sayısını yapay olarak artırıyoruz. İkincisi, ürettiğimiz araç gereçleri çok fazla düğme ve komutla donatıyoruz. Ama bence en önemlisi bilim ve teknolojiyi neredeyse bütünüyle günlük yaşamın emrine vermemiz. Şu cep telefonundaki gelişmeye baksana. Durmadan daha karmaşık ve daha çok işlevli. Bu da her yeni buluşta neyin ne işe yaradığını öğrenmek demek! Söyler misin Tanrı aşkına, kaç kişi aldığı son model cep telefonunun marifetlerinin tümünü biliyor ya da kullanabiliyor?

—Doğru söylüyorsun. Ayrıca bir de şu var: Bilim ve teknolojideki bu baş döndürücü ilerleme sonucu normal bir insanın yalnız evinde işlevlerini öğrenmek durumunda kalacağı düğme sayısı inanılmaz rakamlara varacak demektir. Gerçekten haklısın, düğme ve komutların sayısında olağanüstü bir artış var. Fakat bunun gizli bir amacı olması olanaksız. Doğada hiçbir şeyin gizli bir amacı olamaz ki!...

—Sen bunun kendiliğinden ve bir öngörüsüzlüğü sonucunu olduğunu varsayıyorsun. Ya öyle değilse!

—Ne demek istiyorsun?

—Ya birileri planlamışsa!

—Olur mu öyle şey yahu! Böyle bir şey nasıl planlanır? Hem sonra, hadi planlandı diyelim, amacı ne olabilir ki?

—Güzel söyledin, “Amacı ne olabilir?” Bir düşünelim: Bugün için yaklaşık elde ettiğimiz rakam, bilim ve teknolojideki bu inanılmaz ilerleme ve bu ilerlemenin sonuçları yoğunlukla günlük yaşama yöneldiğine göre, katlanarak artacak demektir. 10 yıl sonra belki 10.000 belki de 20.000 olacaktır. 20 yıl sonra 100.000 ya da daha yüksek olmayacağını kim öne sürebilir ki! Buna bir de meslekleri gereği, doktorlar gibi, bu gibi âlet ve cihazları kullananların durumunu buna ekle. Sonunda insan beyni düğmelerin işlevleri ile aşırı derecede yüklenecek demektir. Başka bir deyişle, düşünen, teknolojiden yararlanan, bir anlamda eğitilmiş olan insanlar ahmaklaşacaklardır! Şimdi yanıtlanması gereken soru, insanın ahmaklaşmasını kim isteyeceğidir!... Bak bir şey daha söyleyeyim: Dikkat edersen sen de göreceksin: Çevremizde bu tehlikeyi belki de içgüdüsel olarak sezen az sayıda da olsa kişiler yok değil. Örneğin, tanıdığım birkaç kişi, hiçbir zaman son teknoloji ürünlerine eğilim göstermiyorlar, kullandıkları araç gereçlerin de ancak kendi işlerine yarayacak olan düğme ve komutlarının işlevlerini öğreniyorlar.

—Evet, bu işte bir çarpıklık var. Bu çarpıklık ilerdeki on yıllarda çok ciddî tehlikelere de gebe. Ama birilerinin planladığı konusunda yine de seninle aynı görüşte değilim.

—Böyle düşünmen de sevindirici. Gel, o zaman şöyle yapalım. Şimdilik bu tehlikeye bilim dünyasının dikkatini birlikte çekelim. Ben bu arada, bu tehlikenin planlı olup olmadığını araştırırım, o la ki bana katılan başkaları da çıkar. Ne dersin?

—Anlaştık.*

*İki bilim adamının bant çözümüne göre konuşmaları burada bitiyor.

Profesör A.B.'nin 30 Mart 2010 gecesi evinde doğal gaz kaçağı, profesör Z.Y.'nin de yine aynı gece evinde elektrik çarpması yüzünden vefat ettiğini okurlarımıza üzümlere bildiririz.

KARANTİNA

“Gezegenleri Gözlemleme, İnceleme Ve Değerlendirme Birimi” başkanının, kendisinin de üyesi olduğu “Genişletilmiş Karar Kurulu”nda, hiddetten ve çaresizlikten vücudunun dış yüzeyi morun tüm tonlarını sergilemekteydi. Tüm Kurul üyeleri, şaşırmışlardı. İçlerinden birinin dış yüzeyinin morlaşması olacak şey değildi! Dış yüzeyleri her zaman açık yeşildi, hiddet ve çaresizlik nedir bilmediklerinden hiçbir zaman da morarmamışlardı. Morarmak “Sıradanlar” için söz konusuydu. “Sıradanlık”, toplumsal ya da sınıfsal bir ayırım değil, yalnızca zekâ düzeyinin normal olması demekti. “Sıradanları Yönlendirme Ve Denetleme Birimi” başkanı, içinden “Demek ki biz Kurul üyeleri de olağanüstü durumlarda morarabiliyormuşuz, ne ilginç!” diye geçirdi. “Kurul Üyeleri Özlük Birim Başkanı” ise, mosmor olmuş başkanla ilgili kayıtlara bir kez daha göz atmanın gerektiğini düşündü, acaba bir terslik var mıydı? Kurul üyeleri, kendilerinin de biraz sonra mosmor kesileceklerini o an nereden bilebileceklerdi!

“Gezegenleri Gözlemleme, İnceleme Ve Değerlendirme Birimi” başkanının dış yüzeyinde ırkdaşlarıyla iletişimi sağlayan sivri çıkıntılarının tümüne birden yüklediği iletideki yoğun tepkisel duygu-

sallık tüm Kurul üyelerini sarsacaktı. İleti, aşağı yukarı şu anlama geliyordu:

—Gezegenlerine Dünya adını vermiş olan bu yaratıklar için Evren'in yasaları işlemiyor diyorum size. Daha doğrusu, tersine işliyor. Bunlar, gelişimin basamaklarında ilerledikçe geriliyorlar. Açıkçası, bilim ve teknolojiye ilerledikçe yaşam biçimleri ilkelleşiyor. Hiç gözlemlemediğimiz bir şey ama, bu Dünyalı yaratıklar, Evrensel ölçütlere göre uygarlaştıkça, o oranda da ilkel aşamalarına geri dönüyorlar. Bunlar modern ve uygar canavarlar! Bu nasıl oluyor bana sormayın, ilgili birimler araştırсын. Ama sizler kalkmış, bunlarla ilişki kuracağız diye tutturmuşsunuz. Bildiğimiz, vahşilerden, ilkellerden ya da uzay canavarlarından olsalardı sorun yoktu. Onlarla ne yapacağımızı biliyoruz. Ama bunlar... bunlar...

Bu noktada Birim Başkanı'nın saldığı iletinin yoğunluğu ve aşırılığı, iletişiminin boğulmasına yol açtı. Durmak zorunda kaldı. Bundan yararlanan "Türler Arası İletişim Birimi" başkanı ona bir ileti yöneltti:

—Ama bu yaratıklar zekâ ve akıl sahibi, bilim ve teknolojiye gezegenler arası uzay yolculuğu yapacak kadar ileri, bizim ölçütlerimize göre bile işlevsel bir toplumsal düzen ve modern yerleşim birimleri kurmuş değiller mi? Biriminiz bunları sap-

tamadı mı? Bir şeyin ilerlerken aynı anda gerilediği duyulmuş, görülmüş şey değil! Doğrusu, söylediklerinizden bizler bir şey anlamış değiliz. Daha açık ve somut bir biçimde iletir misiniz?

—İleteyim. Bakın bunların dikey dikdörtgen olan bedenlerinin üst iki yanında “kol” dedikleri organları var. Kollarının ucunda da “el” adını verdikleri ve nesneleri tutmaya yarayan iki organları daha bulunuyor. Çok azı dışında sağ ellerini kullanıyorlar. Bu nedenle de, silahlarını sağ elleriyle kavırıyorlar. Eski dönemlerinde, biri bir başkasıyla karşılaştığında düşmanca davranmayacağını anlatmak için sağ elinin boş olduğunu gösterirmiş ve ileri doğru uzatmış, karşısındaki aynı tutum içindeyse aynı şeyi yaparmış. Biraz zaman geçince bu davranış biçimi birbirlerinin elini tutarak sıkmaya dönüşmüş. Şimdi bu, iyi ve ileri bir davranış. Bunun böyle olduğunu hepimiz biliriz. Ne var ki, aynı kişiler, el sıkışan kişiler, aynı elleriyle kavradıkları silahlarla birbirlerini öldürüyorlar! Yani, el dedikleri organlarını dostluk ve barışı sağlamak için kullanmayı geliştirmişler ama bu gelişime ters olarak aynı organı, bu arada ayrıca geliştirdikleri ileri teknoloji ürünü olan silahları kullanarak ıkelliğin en ilkel biçimi olan türdeşlerini öldürmekte işlevsel kılmışlar!...

“Davranış Biçimleri Gözlemlene, İnceleme Ve Değerlendirme Birimi” Başkanı, öteki Kurul üyelerine iletti ki:

—Gerçekten ilginç! Demek aynı organlarını, ellerini, hem barış ve dostluk göstergesi olarak, hem de türdeşlerini öldürmek için kullanıyorlar!...

“Gezegenleri Gözlemlene, İnceleme Ve Değerlendirme Birimi” başkanı:

—Bu daha bir şey değil, diye iletti, bunlar vahşet dönemlerinde gezegenlerinin başka yaratıklarını öldürüp yiyorlardı. Vahşilikleri geride kaldıkça bu korkunç huylarından vaz geçmiş olmaları gerekirdi, değil mi? Tümüyle tersine, vaz geçmek şöyle dursun, başka yaratıkları boğazlamakta, geliştirdikleri teknolojiden yararlanıyorlar. “Mezbaha” dedikleri yerler kurmuşlar, oralarda bu yaratıkları kitlesel olarak boğazlayıp, sonra da yiyorlar!...

Bu kadarı da fazlaydı, tüm Kurul üyelerinin dış yüzeylerinin açık yeşil renkleri huzursuzca dalgalanmaya başlamıştı...

—Dahası da var. Vahşet dönemlerinde gezegenlerinin canlılarını öldürmelerinin nedeni, bunlarla beslenmeleriydi. Bu zaten yeterince iğrenç iken şimdi sırf zevk için öldürüyorlar, buna da “avcılık” diyorlar. Zevk için öldürmek! Bu, ilkelikten de ilkel!...

Artık Kurul üyelerinin dış yüzeyleri morarmaya başlamıştı...

—Kölelik kalkmış gibi gözüküyor. Ama başka ülkelerin insanlarını, onların ülkelerini sömürgeleştirerek yine köle gibi çalıştırıyorlar.

İyice morlaşmış olan Kurul üyelerinden bir başkası:

—Nasıl olur! Olanaksız!... diye iletti.

—Gelişim süreçlerinde bir ara gezegenin bir bölümünde “sosyalizm” dedikleri aşamayı gerçekleştirmek isteyen ülkeler bu yolda epeyi ilerlemişler. Ama bundan da caymış, eskiye dönmüş bulunuyorlar, şu anda en ilkel sistemlerden biri olan “kapitalizm” geçerli sistem...

Davranış biçimleriyle ilgili birimin başkanı:

—Bu tam anlamıyla bir gerileme. Görülmemiş bir şey...

Bu ileti genel kabul iletileriyle onaylandı.

—İnsanlar ilkel dönemlerinde varıl-yoksul diye ayrılmazlarken, şimdi küçük bir bölümü aşırı varıl, büyük çoğunluk ise yoksul! Böylece, en ilkel dönemlerinden de geriye gitmiş oluyorlar.

Başkan, iletisini sürdürdü:

—Gezegenin “insan” denilen yaratıklarının ilkel dönemlerinde bir yerleşim biriminin tüm dişi ve erkek üyeleri bir araya gelerek verdikleri oylarla kendilerini yönetirken bugün çoğu yerde seçtikleri araçlara işi bırakmışlar, onlar da yönetecek insanları seçiyorlar!

“Yönetim İşleri Birimi” Başkanı, araya girerek şu soru iletisini saldı:

—Buna bir ad veriyorlar mı?

—Halkın yönetimi anlamında “Demokrasi” diyorlar.

—Daha da kötüsü, ilettiğim o ilkel sistemleri, gezegenin bazı yerlerinde daha ters bir evrime uğramış. Bu yerlerde yöneticiler artık kalıtımsal olarak başa geçiyorlar!

Kurul üyelerinden “Olamaz” iletileri yükseldi.

“Gezegenleri Gözlemleme, İnceleme Ve Değerlendirme Birimi” başkanı biriminin gözlemlerini iletmeyi sürdürdü:

—Bilim ve teknolojiye en ileri gitmiş olanları, “Hıristiyan” denilenleri. Hıristiyanlık bir inanç biçimi. Bu inançta olanlar, tapınaklarında hâlâ bir kadın ve kucağındaki bir çocuğun ya da el ve ayaklarından çivilenmiş sakallı bir adamın heykellerine, yani putlara tapıyorlar! Üstelik mucizelere de inanıyor-

lar. Hem bilim ve teknolojide en ileri kesim olacak-
sın ve hem de böyle yapacaksın! Beyinleri bir yan-
dan gelişmiş ama bir yandan da ilkel kalmış...

Daha bu ileti bitmemişti ki Kurul üyeleri “Bilim
Ve Teknoloji Birimi” başkanının şu açıklayıcı ileti-
sini duyumsadılar:

—Bu inançta olanlar bilim ve teknolojide böyle-
sine ilerlememiş, basit ilkeller olarak kalmış olsalar-
dı bu davranışları yadırganmayabilirdi. Fakat bir
yandan ilerlerken bir yandan beyinlerinin hâlâ bu
aşamada kalması, gerçekte göreceli olarak beyinleri-
nin bir bölümünün gerilemekte olması demektir.

“Davranış Biçimleri Gözlemlene, İnceleme Ve
Değerlendirme Birimi” başkanının iletisi duyum-
şandı:

—Bunun patolojik bir durum olduğunu iletme-
liyim. Böyle bir beyin herkes için çok tehlikeli ola-
bilir.

Genişletilmiş Karar Kurulu Başkanı:

—Bence bu kadarı da bir karar varmamız için
yeter. Daha çok zaman harcamayalım. Çok daha
önemli gündem maddeleri var.

Kurul’dan “Doğru!” iletileri yükseldi.

Kurul Başkanı:

—Bu konuda tek bir öneri var.

Diye iletikten sonra, öneriyi de ilette. Buna göre, Dünya denilen gezegenin egemen yaratığı olan insan, kendi güneş sistemi içinde karantinaya alınacaktı.

Öneri oybirliğiyle kabul edildi.

Kurul kararları kesindi.

Kurul üyeleri birim başkanlarının dış yüzeyleri yeniden açık yeşil olmuştu.

SİZ APTALLARI!...

X. çocukluğundan beri, kendini bildi bileli bir yalnızlık duygusu içindeydi. Bu, çok rahatsız edici bir yalnızlıktı. Gerçi, mahallede, okulda arkadaşları hep olmuştu, bu bakımdan fiziksel olarak hiç de yalnız değildi. Onun yalnızlığı, tümüyle zihinseldi. Olaylara arkadaşları gibi tepki göstermiyor, çevresinde olup bitenleri arkadaşları gibi algılamıyor, onlar gibi düşünmüyordu. Sanki, yaşlıları olayları iki boyutlu görüyorsa, o üç boyutlu görüyordu. Arkadaşları için bir sözcüğün ya da kavramın bir anlamı varsa, onun için iki-üç hatta daha çok anlamı vardı. Ayrıca, kavrayışı olağanüstü hızlıydı. Bu özellikleri ilk okul 1.sınıftan başlayarak hep sınıf birincisi yapmıştı. Bu, tüm okul yaşamı boyunca da böyle olacaktı. Hiç kimse onun çalışkan bir çocuk olduğunu söyleyemezdi, hatta haylazdı da. Ama, derslerde en başarılı olan, en yüksek notu alan da hep oydu. Öğretmenleri onun üstün zekâlı olduğunu hemen anlamışlardı.

Kendisi bu üstün niteliklere sahip olmakla hiçbir zaman sevinememiş, hiçbir zaman övünememişti. Çünkü, bir kere, yaşlılarıyla diyalog kurmak bir yana, kendisinden büyüklerle de konuşup anlaşmak çok güç bir şeydi. Başkalarıyla konuşurken düşüncelerinin akışını yavaşlatması ve söyleyeceklerle

rini kafasında önce basitleştirmesi gerekiyordu. Yoksa, karşısındaki söyleyeceklerinden hiçbir şey anlayamazdı. Bu ise çok sıkıcı bir şeydi. Bir süre sonra öğretmenlerinden de sıkılmaya başlamıştı. Onların kendisine öğretecek bir şeyleri yoktu. Onları dinlemek yalnızca bir zaman kaybıydı.

Evde ise, bir ev kadını olan annesi ve kadın-doğum doktoru babası için tam bir mutsuzluk kaynağıydı. Zekâ düzeyleri belki de normalin biraz altında olan anne ve babası, oğullarını bir yabancı gibi görmeğeye başlamışlardı. Ne yaptığını, yapacağını, ne düşündüğünü hiç anlayamadıkları bir yabancı! Ne demeye böyle tuhaf bir çocukları olmuştu! Ne günah işlemişlerdi ki, Tanrı onlara böyle anlaşılmaz bir oğul vermişti!... Buna karşılık, X. için anne ve babasının mutsuzluğuy başka bir üzüntü kaynağı olmuştu hep. Onları mutlu etmek için çabalamış, çabaladıkça da kendisini tam bir geri zekâlı gibi duyumsamıştı, öyle duyumsayınca da korkunç bir engellenme duygusuna kapılıyor, bu da onu depresyona sürüklüyor, ancak bu kahredici depresyonun neden ileri geldiğinin bilincinde olduğuy için de iradesiyle ondan kurtuluyor, bir kere yine başa dönmüş oluyordu. Tam bir kısır döngü... Çocukluktan gençliğeye geçiş sürecinde anne ve babasının yavaş yavaş kopacaktı.

Aynı süreçte çevresinde ancak birkaç kişi kalmıştı arkadaş olarak. Onunla birlikte olmak çocuklar için hiç de hoşlanılacak bir şey değildi. O nedenle onların düzeyine inmek için çabalarsa çabalsın, onlarda hep bir aşağılık duygusu uyandırıyor. Rahatsız edici bir duyguydu bu. O nedenle de ondan uzaklaşıyorlardı. İlişki kurabildiği o birkaç çocuk ise, kendileri de uyumsuz olan çocuklardı. Ötekilerle hiç anlaşılamayanlardı. Onunla birlikte olmak, tam anlamıyla “ehven-i şer”di.

X.’in hele o bakışları. İnsanı sanki delip geçiyordu. Büyük küçük herkesi rahatsız ediyordu. Biri onunla göz göze gelecek olsa, bakışlarını hemen kaçırırdı. Karşısındakine öyle gelirdi ki, o bakışlar sanki içini, zihninden geçenleri okuyor...

Her şeyde inanılmaz olağanüstü bir başarı ve her başarıyla birlikte biraz daha yalnızlık... Ve yalnızlığı her yenme çabasıyla birlikte biraz daha uyumsuzluk... Hep artan bir mutsuzluk... Giderek daha çok içine kapanış... Bunlar, X.’in yazgısı olmuştu.

* * *

X.’in uykusu çok ağırdı ama çok az uyurdu. 14 yaşına bastığının ertesi gece, yine birkaç saatlik bir uyku ona yetmişti. Saate baktı: 03.15. Acıkmıştı, bir şeyler atıştırmak için sessizce mutfağa doğru yü-

rüdü. Anne ve babasının yatak odasından sesler geliyordu. Oysa onlar erkenden yatarlar ve sabahleyin de hep belli saatte kalkarlardı. X., o geceye değin onları hiç bu saatte uyanık görmemişti. Meraklandı, yatak odalarına doğru sessizce seyirtti. Şimdi konuşulanları net olarak duyuyordu. Konuşan babasıydı:

—Bak, demin de söyledim, yine söylüyorum: Bütün bunlar senin yüzünden!

Annesinin üzüntülü ama aynı zamanda da kızgın bir ses tonuyla şöyle dediğini duydu:

—O adamları tanıyan sendin! Unuttun mu, konuyu da bana sen açmıştın...

Babasının biraz da yatıştırıcı bir biçimde söyledikleri X.'in ilgisini büsbütün çekti:

—Doğru, ben açtım ama laf olsun diye. Nereden bilebilirdim ki sen üzerine atlayacaksın, biz de bu tedaviden yararlanalım diye tutturacaksın! Sana bunun bir tedavi olmadığını, deneysel aşamada olan bir uygulama olduğunu anlatmadım mı? Ama sen X.'e gebeliğinde P. hanımın yaptığı doğum yüzünden korkuya kapılmıştın, gece gündüz çocuğumuz onunki gibi ya geri zekâlı olursa diye kaygılanıp duruyordun...

—Ama adamlar hiçbir riski yok demişlerdi, değil mi? Garanti vermemişler miydi?

—Doğru, verdiler. Verdiler ama çocuğun geri zekâlı olmayacağını garantisini verdiler. Böyle olacağını değil!...

X., daha fazla dinleyemedi. Her şeyi anlayıvermişti hemen. Üstelik o olağanüstü belleğindeki anılar da her şeyi yerli yerine oturtmuştu. Birden anımsayıvermişti, o Enstitü denen yere belirli aralıklarla kendisini götürüp muayene ettirdiklerini, testlerden geçirdiklerini... Apaçıktı: Annesinin gebeliği sırasında doğacak çocuğun zekâ özürlü olması için birtakım tıbbî önlemler alınmış, uygulamalar yapılmış olmalıydı. Sonuçta bebek gerçekten de zekâ özürlü olmamıştı. Olmamıştı ama bu kere de bir dahi olmuştu.

X. birden sendeledi, kapıya tutunmak zorunda kaldı. Anlamıştı: Annesi de babası da X. böyle olacağına, zekâ özürlü olsaydı daha mutlu olacaktı!

* * *

X. sabahı zor etti. Sabahleyin ilk işi de o Enstitü'ye gitmek oldu. Her şeyi en ince ayrıntısına kadar öğrenmek istiyordu. Annesi ve babasıyla konuşması anlamsız ve yararsız olacaktı. Onlar ne diyebilirlerdi ki! Ne derlerse desinler, X.'in mutsuzluğunu daha da arttıracakları kuşkusuzdu.

Enstitü'de Prof.Dr.K.C., X.'i birden karşısında görünce şaşkınlığını gizleyemedi:

—Sen ne arıyorsun burada? Uzun zamandır görmemiştin seni.

X., sözü hiç uzatmadan,

—Açıklayınız, dedi.

Dr.K.C. karşısında duran 14 yaşındaki gencin nasıl biri olduğunu en iyi bilen kimseydi. Onun durumu öğrendiğini de hemen anlamıştı. O nedenle, bilimsel ve teknik terimler kullanmaktan da kaçınmayarak olup biteni anlattı:

Enstitü olarak kalıtsal ya da gebelik sırasındaki travmalar v.b. nedenlerle zekâ özürlü bebek doğumlarının nasıl önlenebileceği üzerinde çalışmalarında X.'in doğumu öncesine rastlayan günlerde çok olumlu sonuçlar almışlar, bu gibi doğumları kesinlikle önleyebileceklerini görmüşler, bebeğin normal olmasını garantilemişlerdi. Alınacak önlemlerin ve yapılacak uygulamaların bir yan etkisinin olmayacağına da güveniyorlardı. Çalışmaları gerçekten tıpta devrimsel bir buluşla sonuçlanmıştı. Her şeye karşın, bu gibi bebekleri doğumlarından başlayarak sürekli olarak gözlemlemişler ve belirli aralıklarla da muayene etmişler ve testlerden geçirmişlerdi. Hepsi de normaldi ve gelişimleri de nor-

mal olmuştu. Yalnız X.'te kısa sürede bir başkalık gözlemlenmişti.

Profesörün X.'e bu başkalığın ne olduğunu anlatmasına gerek yoktu...

—Peki, proje ne oldu? Devam ediyor musunuz?

X.'in sorusu profesörü belirgin bir biçimde huzursuz etmişti. Yanıtlamakta duraksıyordu.

—Devam ediyor musunuz?

Profesör babacan bir tavır takınmaya çalıştı:

—Bugünlük bu kadar yetmez mi? Başka bir zaman daha ayrıntılı konuşuruz. Hem sonra bir süredir testler için de uğramamıştın. Hem testleri yapar, hem de sohbet ederiz...

—Devam etmiyorsunuz, değil mi? Projeyi sonlandırdınız! Neden? Neydi yanlış olan? Ben miydim?

Profesör için kaçış yoktu. Karşısında görünüşte çocuk denecek yaşta genç bir insandı ama onun nasıl biri olduğunu çok iyi biliyordu. Kendisi söylemezse, o nasıl olsa kısa sürede öğrenirdi. Kendisini topladı, çaresizlik içinde,

—Evet, sendin! dedi.

Artık anlatmak zorundaydı:

Topu topu 11 hamilelikte uygulama yapılmıştı. 10 olayda hiçbir sorun yaşanmamıştı. Başarılı olunmuştu. Ancak, X.'in dünyaya gelmesinin üzerinden 10 gün geçmeden üzerine parmak basamadıkları bazı anormallikler görülmüştü. Bir süre sonra, bebeğin zekâ fonksiyonlarının hızla geliştiği anlaşılmıştı.

—O bebek sen olduğuna göre gerisini biliyorsun.

—Hayır! Bilmiyorum, dedi X.. Bilmiyorum çünkü bir kere bunu gizli tuttuğunuzu görüyorum. Neden? İkincisi, şu andaki halinizden işin içinde çok daha başka bir şeyler daha olduğu da besbelli.

Profesör, bu kere içten gelen bir sevecenlikle:

—Söyleyeceklerimi senin anlayacağını biliyorum. Bilemediğim şey, ne kadarını kaldırabileceğin. Ama şunu bil ki, durumdan resmî makamları hiç haberdar etmedik, gizli tuttuk, biliyorduk ki seni rahat bırakmayacaklardı. Üstelik, işin “neden”ini de bütün araştırmalarımıza, uğraşlarımıza karşın bulamadık, anlayamadık. Hiç kuşkusuz, bizim kullandığımız ilaçlar, kimyasallar buna neden olmuştu, ama hangisi, niçin ve nasıl, bulamadık bir türlü. Onun için de bütün projeyi iptal ettik.

Profesör, derin bir nefes aldıktan sonra sesi titreyerek sürdürdü sözlerini:

—Zekân hep daha ilerleyecek, durmadan!...

X.'e bunun ne anlama geldiğini açıklamaya hiç gerek yoktu.

Ne ki, profesörün diyecekleri bitmemiştir:

—Şu anda zekâ düzeyindeki gelişmen biraz hız kesmiş durumda. Bunun nedeni büyü çağında olman. Ama kısa bir süre sonra artış, katlanan bir hızla sürecektir. Ölünceye kadar...

* * *

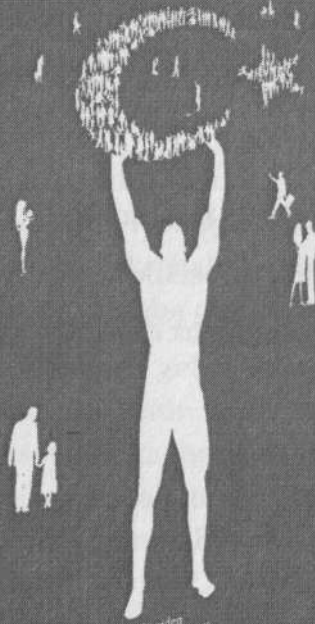
X., 19 yaşında intihar etti.

Geride tek tümcelik bir not bırakmıştı:

“Siz aptallara artık dayanamıyorum.”

Çetin YETKİN

BİR TÜRK OLARAK YAŞAMAK

Yeni
Anayasa ve Rumeli
Müdafası Hukuk
Yayınları

Çetin
YETKİN

BİR TÜRK OLARAK YAŞAMAK

YAR
MİH
Yayınları

PROF.DR. ÇETİN YETKİN

KARŞIDEVRİM

1945 - 1950

ÇETİN YETKİN

KARŞIDEVRİM
1945-1950

YAR
MIL
Yayınları

7.
basım

Yeniden
Anayasa Ve Rumeli
Med. Hukuk
Yayınları

ÇETİN YETKİN

PROF.DR. ÇETİN YETKİN

TÜRKİYE'DE ASKERİ DARBELER VE AMERİKA

27 Mayıs 1960 – 12 Mart 1971 – 12 Eylül 1980

TÜRKİYE'DE ASKERİ DARBELER
VE AMERİKA

dördüncü baskı
4.
baskı

Yeni
Anadolü ve Ruml
Mladafaa-ı Hukuk
İymleri

YAB
1981
Yayınları

ÇETİN YETKİN

ÇETİN YETKİN

DÜŞÜNCELER

— ne? nasıl? niçin? —

DÜŞÜNCELER

Yayın
No: 10

Yayın
No: 10
Yayın
No: 10

ÇETİN YETKİN

BAB-I ALİ'DEN
MÜDAFAA-İ HUKUK'A

Y.A.R.
M.H.
Yayınları

ÇETİN YETKİN

BAB-I ALİ'DEN MÜDAFAA-İ HUKUK'A

BASINDA 21 YIL

GÜNEŞ
Hürriyet

Milliyet

atılım

Anadolu'nun Sesi - Halkın Gücü

Gazete
MÜDAFAA-İ HUKUK

Yeniden Anadolu Ve Rumeli

Müdafaa-i Hukuk

HUKUK REFAKATİ DERGİ

Yeniden
Anadolu Ve Rumeli
Müdafaa-i Hukuk
Yayınları

